

Sociologiska Institutionen
Sociologi AoP C VT-17
Kandidatuppsats 15 hp

UPPSALA
UNIVERSITET

Samarbeten kommer och går men släktskap består

- *En etnografisk studie om forskares nätverksbyggande på
Karolinska Institutet*

Författare: Karin Börjesson och Ina Andréén
Handledare: Daniel Normark

Sammanfattning

Det finns ett missnöje och en kritik riktad mot hur Karolinska Institutet (KI) rekrytering av Paolo Macchiarini gick till och kritiker menar att det var personliga, informella kontakter som styrde istället för de formella kraven. Mot denna bakgrund väcktes ett intresse om hur nätverk inom Karolinska Institutet och forskningsvärlden i stort byggs och vad som skiljer ett professionellt nätverk från ett personligt.

För att undersöka detta har denna etnografiska studie gjorts genom deltagande observationer av en forskargrupp på KI. Syftet med studien har varit att undersöka hur forskare på KI bygger professionella och personliga nätverk och hur dessa samspelar med varandra. De frågeställningar som studien utgår ifrån är; Hur bygger forskare på KI nätverk? Hur skiljer sig forskarnas professionella och personliga nätverk åt? På vilket sätt påverkar relationen mellan handledare och doktorand dessa nätverk?

För att besvara dessa frågor har Actor Network Theory (ANT) och diskursanalys använts som teoretiskt ramverk. Teorierna ger en förklaring till hur forskare samspelar med varandra och dess omvärld inom en given kontext, samt vilka faktorer som påverkar deras agerande.

Resultatet av studien visar på att forskare på KI bygger nätverk på flera olika sätt och är en del av olika nätverk samtidigt. Förutom de personliga och professionella nätverken kunde ytterligare tre nätverk identifieras och skillnaderna mellan dessa belysas. Resultatet visar även på hur relationen mellan handledare och doktorand skiljer sig från andra relationer. Vår slutsats är att det bland forskares vanligtvis rörliga nätverk finns ett mer bestående nätverk av familjär karaktär.

Nyckelord: Actor Network Theory (ANT), subjektspostion, nätverk, akademiskt släktskap

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
1. INLEDNING OCH BAKGRUND.....	1
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	2
1.2 DISPOSITION	2
2. TIDIGARE FORSKNING	3
2.1 STUDIER I LABORATORIEMILJÖ - LABORATORIET SOM SOCIOLOGISKT FÄLT	3
2.2 NÄTVERKSRELATIONER	4
2.2.1 NÄTVERK	4
2.2.2 NÄTVERK I FORSKNINGSVÄRLDEN	6
2.3 RELATION MELLAN HANDLEDARE OCH DOKTORAND	9
2.4 STUDIER OM KAROLINSKA INSTITUTET	9
3. TEORI	11
3.1 ACTOR NETWORK THEORY (ANT).....	11
3.1.1 AKTÖRER.....	12
3.1.2 NÄTVERK.....	12
3.1.3 HANDLINGSNÄT.....	13
3.2 DISKURSANALYS.....	14
3.2.1 DISKURSBEGREPPET	14
3.2.2 SUBJEKT & SUBJEKTSPOSITION	15
3.3 TILLÄMPNING AV TEORETISKT RAMVERK	16
4. METOD.....	18
4.1 METODVAL	18
4.2 SHORT-TERM ETHNOGRAPHY	19
4.3 URVAL	20
4.4 DATAINSAMLINGSMETOD.....	21
4.5 KODNING.....	22
4.6 RELIABILITET OCH VALIDITET	23

4.7 FÖRFÖRSTÅELSE	24
4.8 REFLEXIVITET	25
4.9 ANALYSMETOD	25
4.10 ETISKA ÖVERVÄGANDEN	26
5. SETTING	28
5.1 KAROLINSKA INSTITUTET	28
5.2 FORSKNINGSMEDEL.....	29
5.3 PUBLICERING OCH SAMARBETE.....	29
5.4 SLÄKTSKAP INOM AKADEMIN	30
5.5 INSTITUTION X.....	31
6. RESULTAT OCH ANALYS	33
6.1 PROFESSIONELLA NÄTVERK	33
6.2 PERSONLIGA NÄTVERK	34
6.3 SAMARBETE OCH UTBYTE	37
6.4 SLÄKTSKAP	40
6.5 SAMMANFATTNING AV RESULTAT OCH ANALYS.....	47
7. AVSLUTANDE DISKUSSION	50
7.1 RESULTAT I RELATION TILL SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	50
7.2 RESULTAT I RELATION TILL TEORI OCH TIDIGARE FORSKNING	52
7.2.1 PROFESSIONELLA NÄTVERK.....	52
7.2.2 PERSONLIGA NÄTVERK.....	53
7.2.3 SAMARBETE OCH UTBYTE	54
7.2.4 SLÄKTSKAP	55
7.2.5 ÄR NÄTVERK FLYTANDE ELLER FASTA?	56
7.3 RESULTATET I RELATION TILL METOD	57
7.4 FÖRSLAG FÖR VIDARE FORSKNING	58
8. KÄLLFÖRTECKNING.....	60
8.1 HEMSIDOR.....	62

1. MISSIVBREV	63
2. NILS-ÅKE HILLARSP SLÄKTTRÄD	65
3. DEKLARERING	66

1. Inledning och Bakgrund

Det är allmänt känt att kontakter är ett vanligt sätt för en person att ta sig fram i karriären. Det börjar redan i ungdomen när personen ifråga får jobb i matvarubutiken eftersom mammas kompis syster jobbar där. Och detta fortsätter in i vuxen ålder när den gamla kursaren ordnar en intervju på drömföretaget. Vi bygger ständigt omedvetna nätverk och när det kommer till karriär kan dessa komma att bli avgörande för hur en persons yrkesliv utvecklas.

År 2016 släppte SVT journalisten Bosse Lindqvist dokumentärserien ”Experimentet” som behandlar fallet Paolo Macchiarini och Karolinska Institutets (KI) hantering av det som kom upp i efterdyningarna till detta. Dokumentärserien var också startskottet för det mediadrev som slutade i en avsatt ledningsgrupp och ett internt granskningsarbete inom KI. Dokumentären belyste den ofta stängda värld som medicinsk forskning bedrivs inom och hur kontakter och framgång är centrala i en forskares strävan mot framgång. Efter att ha följt den aktuella dokumentären skrev journalisten Carin Ståhlberg en artikel i DN om hur rekryteringen av Macchiarini kan gått till. I rekryteringsprocessen hade 14 framstående professorer i Sverige tillstyrkt rekrytering av Macchiarini till KI trots att det redan då var känt att han kritiserats i tidigare anställningar. Detta valde KI att bortse från och lyfte istället upp de interna rekommendationerna, allt i syfte att rekryteringen skulle kunna genomföras (www.dn.se).

KI beordrade själv en granskning av hur rekryteringen av Macchiarini gått till och denna granskning sammanställde i rapporten ”Karolinska institutet och Macchiarini-ärendet, extern granskning”. I rapporten lyfter författarna fram att Macchiarinis hans CV var imponerande men inte felfritt och att inga referenser togs i samband med rekryteringsprocessen. De KI istället grundade sitt beslut på var rekommendationer de fått från personer med ett starkt professionellt nätverk och inflytande. De kritiker som Ståhlberg refererar till i sin artikel fick inte samma gehör, utan de goda rekommendationerna från utvalda personer fick stå som grund för beslutet (Heckscher et.al, 2016). Artikeln och KI:s interna granskningsarbete intresserade oss för hur forskares personliga kontakter påverkar deras professionella relationer och hur det kan påverka

deras karriär och samarbeten. Det är mot denna bakgrund som vi har valt att undersöka hur forskare bygger sina professionella och personliga nätverk på KI och varför de, trots ett kunskapsstyrt arbete, väljer att förlita sig så på personliga relationer i så hög utsträckning som rapporten avslöjade (Heckscher et.al, 2016).

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka hur forskare på KI bygger professionella och personliga nätverk och hur dessa samspelar med varandra. De frågeställningar som vi kommer utgå från i vår studie är:

Hur bygger forskare på KI nätverk?

Hur skiljer sig forskarnas professionella och personliga nätverk?

På vilket sätt påverkar relationen mellan handledare och doktorand dessa nätverk?

1.2 Disposition

Efter den inledande delen där studiens bakgrund, syfte och frågeställningar har presenterats följer en redogörelse av tidigare forskning inom området som är relevant för att förstå det aktuella fältet. I det tredje kapitlet presenteras uppsatsen teoretiska ramverk, där inledningsvis en beskrivning av teorin Actor Network Theory (ANT) kommer ges, följt av en presentation av begreppet subjektspositioner, hämtat från Foucauldiansk diskursteori. Efter teorikapitlet följer en presentation om metodvalet vilket är etnografiska studier, med fokus på deltagande observationer och ”Short Term Ethnography”. I uppsatsens femte avsnitt har en ”setting” sammanställts i syfte att beskriva fältet så att läsaren ges en djupare förståelse inför den kommande analysen. Därefter sammanställs studiens empiri i ett resultat- och analyskapitel som följs av en avslutande diskussion relaterat till studiens syfte och frågeställningar och tidigare forskning. Avslutningsvis presenteras förslag på vidare forskning inom området.

2. Tidigare forskning

I detta kapitel presenteras och kommenteras ett urval av studier av internationell och nationell forskning som är relevant för vår studie. Forskningen har delats in i fyra avsnitt; Studier laboratoriemiljö, Nätverksrelationer, Relation mellan handledare och doktorand, samt Studier om Karolinska Institutet.

2.1 Studier i laboratoriemiljö - Laboratoriet som sociologiskt fält

I detta avsnitt presenteras den tidigare forskning som behandlar laboratoriet som sociologiskt fält. Initialt följer en redogörelse för varför miljön kan vara intressant att studera samt hur tidigare studier har gått tillväga för att undersöka laboratoriet.

Karin Knorr-Certina (1992) beskriver varför laboratoriet bör studeras inom humanvetenskapen. Författaren hävdar att det inom forskningsvärlden finns unika strukturer för hur forskare producerar artiklar, skapar samarbeten, skapar resurser eller tar beslut och dessa poängterar hon är av intresse för den sociologiska forskningen (Knorr- Certina, 1992: 14). Knorr-Certina presenterar hur 70-talets sociologer började intressera sig för relationen mellan teknik och människa och argumenterar för att laboratoriet bör studeras bredare. Författaren redovisar hur kunskap i laboratorium sprids på liknande sätt som i andra organisationer och därför lämpar sig att studera utifrån ett kunskapssociologiskt perspektiv (Knorr- Certina, 1992: 14).

Rees et.al (2007) har likt Knorr-Certina (1992) studerat laboratoriet utifrån ett kunskapssociologiskt perspektiv med syftet att förklara hur kunskap produceras inom akademien (Rees et.al, 2007:1). Artikeln beskrivs som antropologisk men de har även använt sig av en etnografisk metod där de har observerat forskare i laboratoriemiljö (Rees et.al, 2007: 6).

Sociologerna Bruno Latour och Steve Woolgar har tidigare genomfört etnografiska studier i laboratoriemiljö vilket finns sammanställt i boken *Laboratory Life* (1979). Författarna har i studien observerat naturvetenskapliga forskare i syfte att förstå hur de samspelar med varandra i

laboratoriet (Latour & Woolgar, 1979: 12). Studien har en etnometodologisk ansats samt att den har kombinerats med det teoretiska perspektiv som låg till grund för utvecklingen av Actor Network Theory (ANT). ANT har i Latour och Woolgars studie använts dels för att studera relationen mellan forskare och dels för att studera teknikens påverkan och betydelse (Latour & Woolgar, 1979: 27). För att förklara hur forskare arbetar och hur vetenskaplig kunskap konstrueras socialt avsatte Latour och Woolgar två år i ett laboratorium (Latour & Woolgar, 1979: 32). Vidare har deltagande observationer använts i syfte att genom växelverkan kunna välja när de ville vara en del av gruppen och när de ville ställa sig utanför för att förklara det som skedde (Latour & Woolgar, 1979: 14).

Som framgår av studierna ovan har laboratoriet tidigare studerats med hjälp av etnografiska metoder. Gemensamt för studierna är att de studerat hur kunskap reproduceras och konstrueras socialt. För vår studie är det Knorr-Certina (1992) resonemang om samarbeten i laboratoriet och Latour & Wooglars (1979) studie av laboratoriemiljöer utifrån ett ANT-perspektiv som är främst relevanta.

2.2 Nätverksrelationer

Nedan presenteras tidigare studier om nätverksrelationer. Avsnitt har delats upp i två delar. Inledningsvis kommer personliga nätverk presenteras närmare, följt av personliga nätverk inom forskningsvärlden.

2.2.1 Nätverk

Sociologen Martin Lind (2002) beskriver i sin avhandling skillnaden mellan nätverk och organisation. Han hävdar att nätverk och organisationer ska ses som två skilda enheter eftersom de har olika egenskaper och tendenser. Samtidigt menar Lind att en grupp individer kan vara en del av både en organisation och ett nätverk (Lind, 2002: 129). Med bakgrund i att organisationer och nätverk ska ses som två olika enheter presenterar Lind tre relationer som finns dem emellan.

Den första är att *nätverk kan bestå av organisationer*, den andra är att *nätverk kan flyta mellan organisationer* och den tredje är att *nätverk kan ingå i organisationer*. Han betonar att ingen av formerna ska ses som statiska och beskriver detta i följande citat: "Organisationer kan upplösas och förvandlas till nätverk, liksom nätverk kan stelna och formaliseras och förvandlas till organisationer" (Lind, 2002:130).

I en studie av Gerald Easter (1996) undersöks betydelsen och påverkan av personliga nätverk. Studien undersökte på 20- och 30-talet Sovjetunionens regionala ledarskapskikt som Easter hävdar på till stor del präglades av personliga nätverk. Easter identifierade hur ledarskapspositioner steg för steg tilldelades personer som var en del av den centrala ledningens personliga nätverk och skriver att: "personal networks became embedded territorial party apparatus" (Easter, 1996: 561). Tillvägagångssättet bekräftas av James Colemans studie som presenteras av Borell och Johansson (1996). Colemans studie visar på att interpersonella nätverk spelade en viktig roll vid implementering av nya läkemedel. Förespråkades ett läkemedel av en person i en läkares närhet visade det sig ha större effekt än om en forskningsrapport eller information från arbetsgivare visade på samma sak (Borell och Johansson, 1996: 32).

Borell och Johansson (1996) presenterar en modell som i viss mån sammanfattar forskningen som presenterats ovan. Modellen visar hur spridning av kunskap och information skapas som en följd av personliga förtroendebindningar och att nätverk präglas mer av informella än formella informationskanaler (Borell och Johansson, 1996: 32). Lind bekräftar att informella kanaler fungerar bättre än de formella i citatet: "Det har större inverkan om en person man har förtroende för delar med sig av en erfarenhet än om hundra broschyrer gör samma sak." (Lind, 2002: 123).

Vidare presenterar Borell och Johansson (1996) nätverk som bestående av relationer mellan olika aktörer inom en viss kategori. De förtydligar detta genom att jämföra nätverket som finns mellan psykologstudenter vid Lund respektive Uppsala universitet. Författarna utvecklar detta genom att beskriva att individer inom samma kategori inte behöver vara direkt bundna till en annan person inom kategori för att påverkas av dennes arbete. Utefter geografiska och sociala aspekter är

Lunds och Uppsalas psykologstudenter helt åtskilda från varandra, samtidigt har de en hel del gemensamt eftersom de ställs inför liknande rollförväntningar. Det betyder att personer inom samma kategori inte behöver ha personlig kontakt för att knytas samman inom nätverket (Borell och Johansson, 1996: 38). Som förklaring till detta menar Borell och Johansson att individer inom psykolognätverket sprider innovationer genom att imitera framgångsrika koncept från andra aktörer inom samma kategori. Det betyder att individer, utöver sina personliga kontakter, tar del av den kunskap som utvecklas inom nätverket genom exempelvis ta del av mässor, konferenser eller vetenskapliga rapporter (Borell och Johansson, 1996: 40).

Sammanfattningsvis har nätverk studerats mycket inom sociologisk forskning vilket tydliggör att det finns goda förutsättningar till vidare studier inom området. Vi vill här betona att syftet med valet av forskning är att beskriva det personliga nätverkets betydelse. För att ställa det i sitt sammanhang vill vi även peka på att individer har tillträde till flera nätverk samtidigt och att de bygger på fler faktorer än just personliga relationer. Relaterat till vårt studieobjekt vill vi här även påvisa att vår forskargrupp troligtvis är del av ett flertal nätverk baserat på olika kontaktytor.

2.2.2 Nätverk i forskningsvärlden

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning rörande hur nätverk skapas inom forskningsvärlden. Med bakgrund i förra kapitlet om personliga nätverk har vi med detta avsnitt som avsikt att ta kunskapen vidare till studier som riktar sig mot nätverk inom forskningsvärlden.

Latour och Woolgars (1979) etnografiska studie påvisar att forskares faktiska placering och samarbeten har stor betydelse för deras möjligheter att producera och utveckla forskning. De bekräftar detta med beskrivningen “[...] as has been shown elsewhere, the location of a scientist's training has a significant influence of her future career” (Latour & Woolgar, 1979: 194). En av studiens informanter ger uttryck för forskarens strävan av att skapa betydelsefulla sociala nätverk. Val av forskningsämne, tillgång till modern teknik samt närhet till duktiga personer

beskrivs som värdefullt, vilket i sig tur kan resultera i fler publiceringar och citeringar (Latour & Woolgar, 1979: 196-197). Forskares tillvägagångssätt för att bygga sociala nätverk bekräftas av Tobias Rees et.al som påvisar att forskning som arbete är en kombination av individuella arbeten och ett flertal seriösa samarbeten (Rees et.al, 2007: 1). För att förtydliga påståendet beskriver författarna hur forskare tenderar att skapa personliga kontakter med likasinnade vilket resulterar i lösa nätverk som skapas vid gemensamma sammanträden eller genom att läsa och kommentera varandras artiklar (Rees et.al, 2007: 3). Rees et.al beskriver att forskares samarbeten i många fall består av två delar där det första är gemensamma publiceringar och det andra är utbyten av reflektion av det individuella arbeten (Rees et.al, 2007: 1).

Sociologen Ylva Hasselberg (2014) har i sin avhandling ”*Vetenskap som arbete*” studerat unga forskares identitet som professionella (Hasselberg, 2014: 48). Hon konstaterar att forskningsvärlden till stor del bygger på erfarenhetsbaserad kunskap, vilket en forskare primärt tillgodogör sig genom erfarenhet. Hon beskriver detta som problematiskt eftersom kunskapen rent faktiskt påverkas av personlighet, känslor, relationer, smak och värderingar vilket gör att dessa uppfattningar blir subjektiva (Hasselberg, 2014: 41). Den personliga relationen kan ses som skapas och påverkas därmed genom utbyten och reproduktion av personliga förhållande mellan aktörer (Hasselberg & Pettersson, 2006: 45). Vidare beskriver Hasselberg att hela akademins förhållningssätt bygger på personliga relationer vilket visar sig i skrivandet och hanteringen av texter. Hasselberg uttrycker att den erfarenhetsbaserade kunskapen skapar en “vetenskaplig smak” vilket i sin tur skapar konstellationer och gemenskaper bland forskare (Hasselberg, 2014: 41). Således kan man bakgrund i Hasselbergs resonemang konstatera att den subjektiva kunskapen tar större plats i förhållande till den objektiva.

Latour och Woolgar (1979) beskriver i sin studie forskare som “*gift givers*”. De framhåller att det finns normer bland forskare som anspelar på en förväntan om att dels bidra med sin kunskap och dels erkänna andra forskares framgångar (Latour & Woolgar, 1979: 203). Detta bekräftar Hasselberg genom att beskriva förekomsten av ett ömsesidigt beroende mellan forskare. Hon beskriver att forskare vanligtvis är specialiserade inom ett ämne och är därför i behov av

kommunikation och idéutbyten med andra forskare (Hasselberg: 2014: 68). Latour och Woolgar poängterar vidare att alla forskare ansvarar för sin egen trovärdighet i förhållande till forskningsvärlden (Latour & Woolgar, 1979: 203).

Bruno Latour et.al har skrivit en artikel där de undersöker uppbyggnaden av forskares nätverk. Studien tar avstamp i Actor Network Theory (ANT) med syftet att förstå hur forskare genom sitt arbete knyts samman i ett större nätverk (Latour et.al, 2012:1). För att sammanställa forskares kontaktytor och relationer har Latour et.al sammanställt information i ett dataset, baserat på information hämtat från artiklar som publicerats under en kortare period. De faktorer som ligger till grund för datasetet är keywords, författare, referenser, institution och namn på artiklar (Latour et.al, 2012:3). I resultatet har Latour et.al tagit fram en karta över nätverket där kopplingar mellan olika forskare visualiseras efter storlek. Således har författarna rent faktiskt ritat upp en karta där man markerat upp nätverket för att kunna åskådliggöra aktörernas relation till varandra (Latour et.al, 2012: 4). Vidare visar resultatet att forskare inom samma forskningsområde har överlappande kopplingar med varandra. Kartan tydliggör också att nätverkets aktörer genom sina kopplingar kan härledas till varandra såväl genom sitt nätverk som vice versa (Latour et.al, 2012: 5). Artikeln beskriver att ovan nämnda faktorer kan förändras över tid men att de alltid går att härleda till tidigare forskning eller företrädare inom området (Latour et.al, 2012: 17). Alltså, även om aktörernas forskning förändras över tid så kvarstår deras relation till tidigare forskning och andra aktörer genom deras kopplingar inom nätverket.

Forskningen ovan tydliggör att personliga nätverket de facto har stor betydelse inom forskningsvärlden och att de ligger till grund för delar av deras professionella nätverk. I Latour och Woolgars studie från 1979 reagerade vi på deras sätt att betona vikten av forskares fysiska placering. Vi anser att studien har en stor relevans för vår studie men väljer att ha i åtanke att fysisk placering som en följd av en ökad digitalisering eventuellt inte har en lika stor betydelse idag (Castells, 2001). Även studien av Latour et.al är högst relevant för vår studie eftersom den genom att presentera ett nätverk i form av en fysisk karta redovisar ett nätverks uppbyggnad tillsammans med personliga kopplingar.

2.3 Relation mellan handledare och doktorand

Relationen mellan handledare och doktorand är central i forskarvärlden och för denna uppsats. Vi kommer i detta avsnitt att redogöra för hur Ylva Hasselberg beskriver relationen och hur denna utspelar sig inom ett nätverk.

Hasselberg (2014) menar att forskarutbildningen bidrar till reproduktion av kunskap och normer. Denna reproduktion uppstår när unga forskare under sin utbildning får lära sig de institutioner som finns inom universitet samtidigt som de internaliserar och börjar leva efter dem (Hasselberg, 2014: 31). Hasselberg utvecklar detta genom att beskriva lärjungere relationer som en stor del av det akademiska systemet och att relationen mellan handledare och doktorand är en liknande typ av relation. Hennes forskning visar att lärjungere relationer skapar personliga relationer och att kunskap reproduceras genom härmning (Hasselberg, 2014: 41). Vidare beskrivs lärjungere relationen som en maktrelation som inte liknar relationen mellan anställd och chef i hierarkisk och formell mening. Hasselberg beskriver det istället som en informell relation som mer påminner om en vänskapsrelation eller en relation inom familjen (Hasselberg, 2014: 42). Hon menar att relationen bygger på en slags lojalitet och löfte där lärjungen som ett utbyte mot kunskap, i någon bemärkelse, förväntas reproducera handledarens position (Hasselberg, 2007: 342-354). Sammantaget beskrivs relationen mellan lärjunge och handledare som en vetenskaplig reproduktion eftersom det lärjungen lär sig är ett resultat av det som mästaren kan (Hasselberg, 2014: 42).

2.4 Studier om Karolinska institutet

I sin avhandling har Ylva Hasselberg (2014) studerat och jämfört två prekliniska institutioner vid Karolinska institutet och Uppsala universitet. Studiens syfte var att studera unga forskares identitet som professionella för att kunna förklara hur de uppfattar sin roll i forskningsvärlden (Hasselberg, 2014: 48). Hasselberg har utfört en intervjustudie som kompletterats med skriftligt

material i form av policydokument riktat mot unga forskare (Hasselberg, 2014: 49). Materialet analyserades därefter genom Robert Mertons (1942) CUDOS-metod. Hasselberg förtydligar att studien inte avser att förklara om forskare gör som de borde göra, utan snarare att förstå de normsystem som påverkar hur de beskriver sin identitet som professionella (Hasselberg, 2014: 28).

I rapporten "*Att Styra KI*" (2009) har ett internt utvärderingsarbete sammanställts på Karolinska Institutets egna initiativ (Bexell et.al, 2009: 1). Syftet med rapporten var att ta ställning till hur KI skulle kunna stärka sin position som ledande forskningsuniversitet (Bexell et.al, 2009: 3). I rapporten beskriver Bexell et.al. KI:s varumärke som starkt bland anställda, studenter och även internationellt, men att organisationskulturen till viss del kan upplevas som elitistisk då den präglas av en bristande generositet (Bexell et.al, 2009: 21). Vidare ger rapportens intervjupersoner uttryck för att det saknas en "KI-anda" samt att KI liknar ett forskarhotell (Bexell et.al, 2009: 15).

3. Teori

I detta kapitel redovisas det teoretiska ramverk som används för att analysera studiens empiriska material. Inledningsvis kommer Actor Network Theory (ANT) att redogöras med fokus på aktörers relationer inom nätverk. Efter det kommer diskursteoretiska resonemang att presenteras med fokus på Michel Foucaults definition av subjektet och subjektspositioner. Avslutningsvis kommer en argumentation föras gällande vårt val att kombinera ovanstående teorier.

3.1 Actor Network Theory (ANT)

Actor Network Theory är en mångfacetterad teori som kan beskrivas som en verktygslåda där valet av teoretiska redskap varierar beroende på det empiriska materialet (Law, 2008: 148). John Law (2008) skriver i "Actor-network theory and material semiotics" att ANT inte förklarar *varför* samhället eller fenomen är som de är, utan endast *hur* det ser ut (Law, 2008: 147). Teorin kan enligt Law ses mer som en metod än en teori och många forskare använder ANT på olika sätt, och kan därmed ses mer som ett perspektiv (Law, 2008: 147). ANT kan enligt Hultman (2006) användas för att länka samman aktörer, handlingar och aktiviteter inom ett nätverk. Teorin fokuserar således på att förklara hur delarna är länkade till varandra och hur handlingar och aktiviteter studeras utifrån det sammanhang som de skapas inom. Inom ANT är det vanligt förekommande att sammanföra teknologi och sociologi för att undersöka hur dessa samspelar i ett större nätverk (Hultman, 2006: 6).

ANT utgår från två olika sätt att se på samhället; Ostensiv och Performativ förståelse. Den ostensiva förståelsen utgår från att samhället är fast och stelt, där allt har en klar definition och att människor ses som en mindre del av ett större samhälle. Med andra ord ses samhället som det styrande och aktörerna i samhället ses endast som pusselbitar i det (Latour, 1998: 49-54). Den performativa förståelsen utgår istället från att det är aktörerna, oavsett storlek, som definierar samhället. Latour förklarar det i citatet: "Samhället är inte det som håller oss samman, det är vad som hålls samman inom det" (Latour, 1998: 54). Vi har valt att gå vidare med en performativ förståelse då vi har som avsikt att förklara hur personliga nätverk skapas, reproduceras och sprids

genom interaktion mellan aktörer. Med en ostensiv förståelse hade relationerna mellan aktörer varit sekundärt då det är samhället som formar det.

3.1.1 Aktörer

Centralt inom ANT är mänskliga och icke-mänskliga aktörer. Mänskliga aktörer är de inom ett nätverk som definieras som människor och icke-mänskliga aktörer är således de som inte definieras som mänskliga. Med andra ord kan icke-mänskliga aktörer vara både djur, fordon, maskiner och rum. Callon och Latour (1993) beskriver att icke-fysiska fenomen även kan vara texter, symboler och organisationsstrukturer (Callon & Latour, 1993: 355). Edwin Sayes (2014) skriver att ANT inte vill skilja på mänskliga och icke-mänskliga aktörerna eftersom de har samma förmåga att påverka och agera inom ett nätverk ANT överger därmed distinktionen mellan det mänskliga och det icke-mänskliga och beskriva istället samspelet mellan dem (Sayes 2014:135).

3.1.2 Nätverk

De aktörer som beskrivits i avsnittet ovan placeras John Law (2008) in i ett nätverk. Law beskriver hur dessa nätverk bör ses som en process där länkar och noder sammankopplas. Nätverket ska enligt Law inte ses som fasta relationer eller strukturer utan är ständigt under förändring. Det innebär att en forskare på förhand inte kan förstå eller förklara de roller och funktioner ett nätverks aktörer har. Law beskriver därmed nätverket som kontingent i sin form då det skapas genom de relationer som finns mellan dess aktörer (Law, 2008: 97). Law resonemang bekräftar av Latour (1998) som beskriver nätverket som en process där aktörerna inte är låsta i endast en position eller funktion. De kollektiva relationerna mellan aktörer konstrueras enligt Latour i relation till varandra inom och utanför nätverket (Latour 1998: 45). Inom ANT benämns dessa nätverk som ett aktör-nätverk (Hultman, 2005).

Latour (2008) beskriver att nätverket som helhet förstås genom sina aktörer (Latour, 2008: 141). Latour hävdar även att nätverkets aktörer ska ses som ett sammanflätat nätverksbygge och att

forskare med hjälp av ANT kan förstå länkarna mellan de olika aktörerna (Latour: 1998: 22). Han menar med andra ord att aktörerna kan ses som nätverkets beståndsdelar eftersom det är aktörerna som visar på nätverkets existens (Latour 1998: 45). Latour beskriver vidare att alla aktörer som är involverade i ett nätverk är aktiva och att samtliga aktörer inom nätverket tilldelas en slags förklarande status (Latour 1998: 45). Aktörernas aktivitet skiljer sig åt och definieras genom sina handlingar och desto mer inblandad en aktör är i ett sammanhang, desto mer aktivitet har den i nätverket (Latour 1998: 45).

3.1.3 Handlingsnät

Barbara Czarniawska (2005) för att liknande resonemang om aktör-nätverk och utvecklar det genom att presentera begreppet *handlingsnät* (2005: 29). Czarniawska ser begreppet som en förklaring för den institutionella ordning som finns inom en given kontext (Czarniawska, 2005: 46). Hon förtydligar detta genom att beskriva hur aktörer inom ett företag tar sig an olika roller och genom sitt agerande skapar normer och strukturer som skapar en helhet, vilket blir det som vi kallar för företag. Ett företag ska alltså inte ses som något självständigt, utan det ska ses som något som *görs*. När aktörer genom sina roller agerar och organiserar sig skapar det enligt Czarniawska handlingsnät (Czarniawska, 2008: 30). Czarniawska beskriver vidare hur det är aktörerna som skapar nätverket och nätverket som skapar aktörerna. Handlingsnätet visar sig således genom aktörernas handlingar inom nätverket (Czarniawska, 2005: 31).

Czarniawska beskriver vidare hur handlingsnätet existerar inom aktör-nätvekt. Hon beskriver även skillnader mellan de två begreppen och betonar att det inom aktör-nätverket redan finns existerande aktörer som har skapat förbindelser genom handlingsnät. Handlingsnät kan därför beskrivas som processen där aktörer får sin betydelse inom nätverket (Czarniawska, 2005: 31). Czarniawska menar med andra ord att aktör-nätverk beskriver de förbindelser som är *skapade* och handlingsnät beskriver de förbindelser som *skapas* (Czarniawska 2005: 33).

Anledningen till att vi har valt att använda oss av begreppen *aktör*, *aktör-nätverk* och *handlingsnät* för vårt teoretiska ramverk är för det hjälper oss att förstå hur informanterna skapar nätverk samt agerar och förhåller sig till varandra inom dem.

3.2 Diskursanalys

Diskursanalysen kan delas in i tre angreppssätt; diskursteori, kritisk diskursanalys och diskurspsykologi. Tillsammans skapar de det diskursanalytiska fältet vilket är ett brett analysverktyg inom humanistisk forskning (Winther Jorgensen & Philips, 1999: 7). Då vi inte avser att utföra en fullständig diskursanalys kommer vi i detta avsnitt att presentera de delar av teorin som vi anser relevanta för den här studien. Inledningsvis kommer begreppet diskurs att redogöras för, eftersom detta är centralt för den vidare presentationen av subjektet och subjekspositioner.

3.2.1 Diskursbegreppet

Diskurs är ett svårtolkat begrepp som kan definieras på flera sätt. Michel Foucault beskriver det som en utformning av praktiker och regler som människan har lärt sig i förhållande till andra diskurser (Foucault, 1969: 67). En annan definition av begreppet kommer från Winther Jorgensen & Philips som beskriver diskurs som ”[...] ett bestämt sätt att tala om och förstå världen.” (Winther Jorgensen & Philips, 1999: 7). Vi anser att dessa definitioner ger en bra grund för hur vi i denna studie har valt att se på diskurs som begrepp.

Vidare ska diskurser ses som kontingenta eftersom de inte är fasta utan flytande, vilket betyder att våra uppfattningar hade kunnat se annorlunda ut samt kan komma att förändras över tid i kontakt med omvärlden och andra diskurser (Winther Jorgensen & Philips, 1999:11-13). Våra uppfattningar och utsagor inkluderar vissa saker samtidigt som de utesluter andra och det leder till att viss kunskap produceras medan annan förkastas (Börjesson & Palmblad, 2007: 34).

Diskurser producerar därmed normer för vad som är socialt, moraliskt och legitimt accepterat i den specifika situationen (Wetherell et.al, 2001: 274).

3.2.2 Subjekt & subjeksposition

Enligt Foucault ska subjektet inte ses som en helhet eftersom det skapas inom diskursen och därför är det viktigt att inte likställa det med en individ. Detta förtydligas med att individens uppfattningar alltid kan härledas till något mer än det som sägs, eftersom subjektet skapas inom diskursen men utspelar sig genom individen (Foucault, 1969: 21). Subjektet är därmed underkastat en form av makt som styrs av ekonomiska, politiska eller sociala strukturer som formar individens subjektivitet och bör därför ses som en produkt som definieras av diskursens påverkan av omgivningen (Foucault, 1972: 61).

Subjektet bör ses som decentraliserat eftersom flera individer påverkas av diskursen samtidigt och tilldelas därför olika positioner i den specifika situationen (Winther Jorgensen & Philips, 1999:21). När individer tilldelas en subjeksposition uppstår en interpellationsprocess och Althusser beskriver det som att diskursen "rekryterar" en individ till rollen som subjekt. Individen blir således ett subjekt när hen konsumerar eller tillskriver sig en specifik uppfattning (Winther Jorgensen & Philips, 1999: 22). Sammantaget menar Foucault att utsagor inte ska ses som uttryck för en persons karaktär eller personliga uppfattningar eftersom de påverkas av subjektets möjliga position vid uttalandet (Foucault, 1972: 64). Följden av processen blir att identiteter antas genom att subjekspositioner påverkar personers sätt att tala vilket sker i relation till situationens kontext (Wetherell et.al, 2001: 209). Individer intar olika subjekspositioner beroende på situation knyts positioneringen samman med specifika förväntningar. Som tidigare nämnts är subjektet flytande vilket innebär att olika subjekspositioner intas beroende på situation. Förflyttningen sker därför omedvetet som en följd av den diskurs som har störst påverkan på situationen. Subjektet kan då bli överdeterminerat i de situationer när det uppstår en konflikt mellan motstridiga diskurser. Ett överdeterminerat subjekt förväntas då anta flera

subjektspositioner samtidigt vilket skapar delade uppfattningar inom individen (Winther Jorgensen & Philips, 1999: 48).

Anledningen till att vi har valt att använda oss av begreppet *subjektsposition* för vårt teoretiska ramverk är för att kunna förklara de roller som vi kan identifiera i vårt material. Diskursen hjälper oss att undersöka hur forskare på KI intar subjektspositioner samt hur dessa påverkas av deras formella befattningar.

3.3 Tillämpning av teoretiskt ramverk

Olli Pyyhtinen och Sakari Tamminen gör i artikeln “We have never been only human: Foucault and Latour on the question of the antropes” en systematisk jämförelse av ANT och diskursanalys. I denna jämförelse utgår författarna från Foucault och Latours respektive synsätt. Författarna har som utgångspunkt att teorierna skiljer sig åt samtidigt som de i vissa avseenden har mycket gemensamt och då främst i sin syn på människans relation till omvärlden (Pyyhtinen & Tamminen, 2011: 135). Vidare lyfter Pyyhtinen & Tamminen fram att ANT och Diskursanalys har kombinerats i tidigare studier genom att placeras jämsides för att nå ett bredare förklaringsverktyg (Pyyhtinen & Tamminen, 2011: 136). De presenterar i sin artikel ett antal studier som kombinerat teorierna på ovan nämnda sätt på ett framgångsrikt vis. De lyfter framförallt Haraway, Gomart & Hennion Law och Jensen i detta avseende. I den avslutande diskussion argumenterar Pyyhtinen & Tamminen för att ANT och diskursanalys med fördel kan kombineras eftersom de teorierna på många vis kan komplettera varandra (Pyyhtinen & Tamminen, 2011: 147).

Med utgångspunkt i Pyyhtinen & Tamminens artikel ser vi en styrka i att kombinera ANT med begrepp från Diskursanalysen eftersom det gör det möjligt att fånga ett studieobjekt på flera nivåer. Genom att ANT är en empiristyrd teori och diskursanalysen är teoristyrd anser vi att en kombination av dem ger oss ett brett analysverktyg där vi kan analysera materialet och förstå både hur informanterna förhåller sig till varandra och varför de förhåller sig till varandra på det

sättet de gör. ANT hjälper oss att förklara *hur* någonting utspelar sig medan diskursanalysen kan förklara *varför* det sker. Vidare är människans samspel med omvärlden mycket centralt inom båda teorierna vilket vi anser är en styrka för att kunna förstå och förklara forskares samspel med varandra. För att tydliggöra hur dessa teorier kompletterar varandra har vi sammanställt tabellen nedan. Tabellen illustrerar att ANT är empiristyrd och som ovan nämnt hjälper den oss att förstå hur informanterna agerar och sätta ord på vad som faktiskt händer. Diskursanalysen används sedan som ett komplement för att förklara varför de mönster som finns i informanternas sätt att förhålla sig till varandra.

	ANT	Diskurs
Empiristyrd	X	
Teoristyrd		X
Hur	X	
Varför		X

4. Metod

I detta kapitel redogörs studiens metodologiska tillvägagångssätt. Inledningsvis kommer etnografiska studier att presenteras tillsammans med en motivering för metodvalet som är deltagande observation. Därefter beskrivs Short-term Ethnography och varför det är relevant för denna studie. Vidare beskrivs studiens urval samt hur observationerna genomfördes rent praktiskt och därefter presenteras hur det empiriska materialet har kodats och analyserats. Sedan berörs studiens validitet och reliabilitet samt ett resonemang rörande reflexivitet och förståelse. Avslutningsvis presenteras studiens analysmetod följt av de etiska överväganden som vi har tagit hänsyn till under processens gång.

4.1 Metodval

Studien utgår från en etnografisk metodologisk ansats med en datainsamling baserad på deltagande observationer. Vårt syfte och frågeställningar låg till grund för valet av metod, då deltagande observationer gör det möjligt att studera hur individer interagerar i sin naturliga miljö och gav oss en insikt i hur informanterna agerar och samarbetar (Asper 2011: 14). Vidare genomfördes informella intervjuer med syfte att få en bredare förståelse för fältet, vilket Howard Becker förespråkar och lyfter som en av metodens stora fördelar:

“The participant observer gathers data by participating in the daily life of the group or organization he studies. He watches the people he is studying to see what situations they ordinarily meet and how they behave in them. He enters into conversations with some or all of the participants in these situations and discovers their interpretation of the events he has observed” (Asper, 2011: 109)

Genom deltagande observationer kunde vi studera gruppens rutiner och oskrivna regler, och se hur de interagerar med varandra (Asper, 2011: 110). Med detta som bakgrund anser vi att metodvalet ger oss möjligheten att studera samarbeten och skapande av nätverk närmare.

4.2 Short-Term Ethnography

Studien genomfördes under en tidsbegränsad period och inspiration har därför hämtats från etnografen Sarah Pink (2013) som förespråkare kortare etnografier där forskaren är med och påverkar situationen, vilket skiljer sig från en mer traditionell etnografi. I artikeln "*Short-Term Ethnography: Intense Routes to Knowing*" argumenterar Pink för hur observationer gjorda under en intensiv period kan vara nog så värdefulla och legitima för forskningen som de mer klassiska, gjorda under en lång period. Kritiker menar att Pinks ställningstagande skulle vara en "genväg", men Pink betonar att metoden kan användas i flera situationer där ett traditionellt tillvägagångssätt hade varit svårt att applicera. Pink anser vidare att deltagande observationer och kvalitativa intervjuer inte ska ses som motsatser, utan ska gärna kombineras för att få ett bredare material. Hon menar att gränsen mellan de två metoderna är otydlig och därför bör observatören föra samtal som liknar intervjuer (Pink, 2013).

Etnografisk deltagande observation innebär, som ovan nämnt, traditionellt ett långt observationsarbete där forskaren befinner sig i miljön ibland mer än ett år (Bryman, 2011: 266). För denna studie fanns en tydlig tidsram och observationerna anpassades därefter. Vi valde att utgå från Sarah Pinks resonemang och har därför använt oss av "Short-term Ethnography" i vår studie. Det innebar att vi som forskaren var mer aktiva och gick in i organisationen med en tydlig förväntan om vad som skulle studeras. Vi var därmed styrande i samtalen med informanterna samt valde att observera personer som vi ansåg kunde bidra till vår studie. Angreppssättet gjorde att vi kunde samla in mer relevant material under kort tid så att frågeställningarna kunde besvaras. Genom att använda Short-term Ethnography minskade vi även risken att bli för integrerade i fältet, vilket vanligtvis är en begränsning med deltagande observationer (Aspers, 2011: 110)

4.3 Urval

Studien är en del av en större studie av Karolinska Institutet under ledning av vår handledare Daniel Normark. Projektet påbörjades i början av januari 2017 och har som syfte att dokumentera institutets pre-kliniska institutioner. Bakgrunden till projektet är att Karolinska Institutet står inför en organisationsförändring där de pre-kliniska institutionerna kommer slås samman under samma tak i nybygget Biomedicum. För projektet har det därför varit av yttersta vikt att förstå och dokumentera de praktiker som sker i nuvarande laboratoriemiljöer, vilket är det Daniel Normark, vi och två andra kandidatuppsatser har gjort genom vårt fältarbete på KI.

Urvalsprocessen påbörjade av Daniel Normark, tillsammans med Jonas Fuxe som är ordförande för beredningsgruppen för Biomedicum. Daniel Normark bad Jonas Fuxe att göra ett urval av forskningsgruppleddare som var villiga i att delta i en studie om Karolinska institutets prekliniska forskningsmiljöer. Kriterierna för detta urval var att de 1) skulle vara forskningsgruppleddare och därigenom ansvara för egen forskning finansierad av forskningsmedel som de erhållit, 2) skulle befinna sig i olika stadier av forskarkarriären, 3) representera samtliga fem pre-kliniska institutioner som kommer flytta in i biomedicum, 4) vara en tillräckligt stor forskargrupp för att kunna studeras som en grupp, samt 5) bedömas villiga och beredda att delta i en etnografisk forskningsstudie. Kriterierna diskuterades muntligen mellan Daniel Normark och Jonas Fuxe för att avväga en balans mellan genomförbarhet och representativitet. Efter detta möte kontaktade Jonas Fuxe genom sitt interna nätverk på KI passande deltagare och vi förlitade oss därmed på hans kontaktnät och kompetens att göra ett representativt urval. Detta resulterade i att fyra av fem pre-kliniska institutionerna på KI är representerade i projektet. Normark tilldelade oss därefter en institution som han ansåg stämde överens med våra forskningsfrågor och vi fick kontaktuppgifter till en forskningsledare på institution X.

Aspers (2011) beskriver svårigheterna att ta sig in i en organisation och vikten av att bygga ett långsiktigt förtroende med gatekeepers till de fält som man har för avsikt att studera (2011: 119). Atkinson och Hammersley (2013) bekräftar detta och tillägger att de kan vara oväntat svårt att få

tillgång till ett fält och att det kan ta längre tid än väntat. De menar att en god relation till gatekeepern kan underlätta detta och i många fall kan snabba på processen att få tillgång till fältet (Atkinson och Hammersley, 2013: 50). I vårt fall hade vi genom Daniel Normark och Jonas Fuxe en redan pågående relation till forskare på Karolinska Institutet. Fuxe kunde genom denna redan pågående relation enklare ta sig förbi dessa gatekeepers som för oss varit svåra att komma i kontakt med.

4.4 Datainsamlingsmetod

Vid insamling av material har fältanteckningar använts vilket enligt Aspers kräver en tydlig strategi för att underlaget ska kunna användas för analys (Asper, 2011: 22-23). Som tidigare nämnt har vi valt att genomföra en Short- Term Ethnography och har därmed gått in med tydliga förväntningar om det vi avser att studera. Vårt syfte, frågeställningar och teorier har därmed legat till grund för vår datainsamling och våra fältanteckningar har framförallt berört de delar vi avsett att studera. Trots denna medvetna styrning i våra observationer har vi försökt undvika att begränsa materialinsamlingen för mycket, vilket har resulterat i att frågeställningar har modifierats under processens gång. Vi har under materialinsamlingen gjort mentala noteringar som sedan har sammanfattats i efterhand, då det i vissa situationer inte var lämpligt att föra anteckningar. Som komplement till detta förde vi även provisoriska anteckningar i mindre anteckningsböcker som sedan i slutet av varje dag sammanfattades mer omfattande och detaljerat (Bryman, 2011: 399). För att underlätta vad under vår observation som var intressanta att anteckna och vad som är överflödigt utgick vi från Aspers (2011) sex grundläggande frågor. De sex frågor Asper anser att materialet ska kunna svara på är; vad som sker, när det sker, var det sker, med (av) vem det sker, hur det sker och avslutningsvis varför det sker. Genom att ha dessa sex frågor i åtanke när vi förde våra fältanteckningar var det enklare att fokusera på delarna utan att tappa helheten. Detta underlättade i sin tur möjligheten att vid sammanställning av materialet kunna väva samman de enskilda delarna till en helhet och studera de återkommande fenomen och mönster som vi fann intressanta att studera närmare (Asper, 2011: 123).

Asper (2011) beskriver att det är viktigt vid deltagande observationer att vara öppen för att modifiera och överge de idéer man har innan observationerna påbörjas (Aspers, 2011: 123). Vi gick in med ett syfte och frågeställningar som vi redan efter två dagar insåg skulle bli svåra att besvara. Dock såg vi andra saker som var intressanta och valde därför att formulera om vårt syfte och skapa tre nya frågeställningar som passade bättre till empirin. Vi gjorde av samma anledning vissa avgränsningar i det relativt breda teoretiska ramverk vi hade satt upp före observationen.

Första dagen på KI mötte vi upp forskningsledaren för ”vår” forskningsgrupp och tillsammans med resterande medlemmar av forskningsgruppen tog vi en fika och de presenterade sig själva och deras forskningsområde lite närmare. Vi gavs även möjlighet att berätta lite mer om varför vi var där och vilka vi var. Vi fick sedan en snabb rundvandring av avdelningen och fick var sin plats att hänga av oss våra saker. Därefter tilldelades vi var sin forskare att skugga. Kommande dagar fick vi skugga olika forskare och växlade mellan att föra samtal med dessa forskare och endast skugga dem. Vi tog emellanåt paus från att observera för att samla våra tankar och intryck, då observationer ofta kan vara påfrestande.

4.5 Kodning

Vi hade en tydlig tanke med vad vi förväntade oss att vi skulle observera redan innan vi påbörjade våra observationer. Vi kunde därav redan under fältarbetet påbörja kodningsprocessen, något som Aspers menar är en styrka med metodvalet (Asper, 2011:123). Detta innebar vi under fältarbetets gång förde anteckningar på det vi ansåg låg i linje med det vi ville studera, vilket sedan sammanfattades i dokument, uppdelat efter respektive dag. Efter att vi genomfört våra observationer skrev vi ut vårt transkriberade material och klippte isär sidorna i mindre delar så att varje observation blev en egen lapp. Därefter utgick vi från de teman som vi under observationernas gång upplevde som framträdande i vårt material och placerade lapparna i fyra olika högar efter respektive tema. I vår tematiska kodning utgick vi från koderna *Professionella nätverk*, *Samarbete/Utbyte*, *Personliga Nätverk* och *Släktskap inom akademien*. Dessa fyra teman hade sedan genomsyrat vår uppsats resultat och analys.

4.6 Reliabilitet och validitet

Repstad (2007) framhåller att forskare bör inta ett kritiskt förhållningssätt gällande studiers kvalitet, vilket görs genom att se till studiens validitet och reliabilitet. Han beskriver *reliabilitet* som studiens pålitlighet vilket innebär hur väl undersökningens metod och analys visar på en rättvisande bild av studieobjektet (Repstad, 2007: 151). En studie med hög reliabilitet ska kunna replikeras med ett liknande resultat och i en kvalitativ studie bör frågor till respondenter ställas på ett likartat sätt för att undvika slumpmässiga fel (Trost, 2011: 131-133). Då vårt material har samlats in genom deltagande observationer är möjligheten att replikera studien låg eftersom de vi har observerat inte i detalj kan upplevas på nytt och därmed är även reliabiliteten för studien låg. En ny studie på samma forskningsgrupp kan göras med ett liknande utfall, men mest troligt kommer det finnas skillnader både i vad för material som samlar in och hur det materialet tolkas. För öka reliabiliteten något har vi under datainsamlingen observerat vi på varsitt håll, vilket skapade goda möjligheter till jämförelser och därmed en bättre reliabilitet (Trost, 2011: 133).

Repstad beskriver *validitet* som studiens giltighet. En studie med hög validitet innebär att forskaren har lyckats mäta det hen avser att mäta samt att det finns en överensstämmelse mellan frågeställningarna och de insamlade materialet (Repstad, 2007: 151). Vi anser att metodvalet, deltagande observation har bidragit till en mycket hög validitet eftersom vi i vårt material kunde välja att gå vidare med det vi ansåg besvarade vårt syfte och frågeställningar. Vårt material besvarade alltså i hög grad studien syfte och frågeställningar. Deltagande observationer gav oss även möjlighet att se informanterna i sin naturliga miljö, vilket visade på deras faktiska handlande istället för deras subjektiva uppfattningar om hur de agerar (Trost, 2011: 133). Vi har även vid flera tillfällen under processens gång diskuterat studiens syfte och frågeställningar, för att säkerställa att vi inte utvecklat olika intresseområden eller tolkningar av syftet. Detta för att stärka studiens validitet.

4.7 Förförståelse

Förförståelsen styrs av den syn på omvärlden och den vardagsförståelse vi har, men också av den teori vi har socialiserats in i under vår utbildning och i de förberedelser vi gjort inför studien på KI. John Law menar att denna förförståelse påverkar hur vi som forskare tolkar vårt material och han anser att alla observationer är subjektiva på grund av detta (Law, 2004). Barbara Czarniawska menar att en individ som är en naturlig del av fältet kan säga mer om fältet, men att en observatör kan se andra aspekter (Czarniawska, 2007: 21). Asper bekräftar detta och säger att det är en avvägning mellan att ha en förståelse för fältet för att kunna tolka det, men att inte för den delen "go native" då det kan leda till att händelser eller situationer som uppstår inte uppmärksammas (Asper, 2011: 110). Asper skriver att förförståelse är både nödvändigt och oundvikligt för att en forskare ska lyckas observera ett fält, det är nödvändig för att förstå hur en på bästa sätt interagerar med aktörerna på fältet och oundvikligt då vi inte kan bortse från vår världsbild och tidigare erfarenheter (Asper, 2011: 38). Det är alltså en fördel för forskaren att vara så pass insatt att hen vet vilka faktorer som motiverar och påverkar aktörerna, men samtidigt kan en *för* djup förståelse göra att forskaren missar detaljer. Det kan då leda till att forskaren betraktar det som händer som naturligt och oproblematiskt medan en mer objektiv observatör hade problematiserat (Asper, 2011: 39).

Inför vårt fältarbete hade vi som observatörer, som ovan nämnt, vår egen förförståelse av fältet vi skulle observera. Både i egenskap av privatperson och som C-studenter vid sociologiska institutionen vid Uppsala universitet. Vi har under vår utbildning läst in oss på teorier som gör att vi ser på organisationer på ett mer teoretiskt synsätt än gemene man. Vi har även under förarbetet för vår uppsats läst in oss på KI, tagit del av medias syn, samt haft samtal med vår handledare där han har delat med sig av sin kunskap om institutet. En förförståelse vi hade om KI var att det skulle vara elitistiskt och många vassa armbågar som följd av en hård intern konkurrens. Denna förförståelse har främst skapats genom medias beskrivning och från samtal med vår handledare som studerat KI under många år. Vi har under vårt fältarbete försökt vara medvetna om vår förförståelse för att minska påverkan på vårt material.

4.8 Reflexivitet

Reflexivitet handlar om att reflektera över vår roll som observatörer och hur vi påverkar interaktionen med studieobjektet. Med andra ord hur vårt eget tänkande, observerande eller språkanvändande påverkat fältet. Reflexivitet innebär att vi som forskare är en del av det som studeras och genom att vi studerar andra tvingas vi även att studera oss själva. Därmed är det viktigt att de tankar och känslor som kommer upp i samband med observationerna antecknas eftersom det blir en del av materialet (Aspers, 2011: 85). Vi har förhållit oss till reflexiviteten genom att vara medvetna om vår närvaro i fältet och använt det till vår fördel genom att vara just medvetna om det (Alvesson, & Sköldberg, 1994: 32).

4.9 Analysmetod

Studiens teoretiska ramverk, en kombination av ANT och diskursanalys ligger till grund för valet av analysmetod. ANT och Diskursanalysen kan i vissa avseenden ses som teoretiska motsatser då de har en del betydande skillnader (Pyyhtinen & Tamminen, 2011). Den primära skillnaden mellan teorierna är att ANT är empiristyrd och Diskursanalysen är teoristyrd vilket betyder att teoriernas analysmetoder vanligtvis skiljer sig åt. En likhet är att både ANT och diskursanalys kan ses som ett kombinerat teori- och metodverktyg eftersom användning av teorierna leder till att insamling av material och analys sker parallellt (Winther Jorgensen & Philips, 1999: 12; Callon 1999: 182). Pyyhtinen & Tamminen argumenterar för att teorierna bör kombineras eftersom de har många likheter i sitt sätt att beskriva människans samspel med omvärlden (Pyyhtinen & Tamminen: 2011: 135).

Asper beskriver att analysarbetet för en etnografisk studie bör ske parallellt med fältarbetet eftersom en stor del av analysen sker omedvetet när forskaren tar in nya intryck (Aspers, 2001: 206). Studiens material har utifrån Aspers resonemang analyserats i flera steg, där den inledande analysen i samband med datainsamlingen har legat till grund för den sammanfattande analysen av helheten. Utifrån Aspers synsätt och möjligheten till att använda båda teorierna som ett kombinerat teori- och analysverktyg, anser vi att studiens teoretiska ramverk stämmer överens

med vår metodologiska ansats. Utöver att analysera material stegvis har vi utgått från en relationell analysmetod. Metoden används för att förklara hur människor ingår i nätverk genom att analysera hur deras handlingar går att relatera till andra personer, ting eller fenomen (Aspers, 2001: 206). Det går alltså att se den relationella analysen utifrån ett hermeneutiskt perspektiv då den grundar sig i att identifiera nätverket som en helhet genom dess delar (Aspers, 2001: 40). Vidare anser vi att den relationella analysen stämmer väl överens med ANT eftersom metoden förklarar hur personer är sammanlänkade i ett större nätverk. Att analysera material utifrån ANT, med hjälp av en relationell analys har gjorts sedan tidigare av bland annat Peltonen & Tikkanen (2005). Vi har alltså utifrån den relationella analysen kunnat identifiera forskares nätverk för att därefter med hjälp av ANT och diskursanalysen begrepp subjekspositioner förklara hur relationer utspelar sig inom nätverket.

4.10 Etiska överväganden

För studien har hänsyn tagits till vetenskapsrådets forskningsetiska principer (Vetenskapsrådet, 2014). Forskning har ett stort värde för samhällets utveckling och därför bör den hålla en hög kvalitet och ta hänsyn till de problem som kan uppstå som en följd av studiens riktning och resultat (Vetenskapsrådet, 2014: 5).

I vår studiens inledande fas diskuterade vi hur bästa sätt skulle ta hänsyn till *forskningskravet* och *individskyddskravet* samt de risker som finns med studien. Vidare har vi övervägt hur studiens resultat eventuellt skulle kunna påverka informanterna på ett negativt sätt (Vetenskapsrådet, 2014: 5) Vetenskapsrådets huvudkrav har därefter använts som riktmärken för att forskningens genomförande och material hanteras på ett lämpligt vis (Vetenskapsrådet, 2014: 6). Det första kravet, *informationskravet* har vi tillgodosett genom att dela ut ett missivbrev som informerade deltagarna om studiens syfte, frivillighet till att delta samt möjligheten att avbryta sitt deltagande. Det andra kravet, *samtyckeskravet* hanterade vi genom att ställa frågor till informanterna för att få deras tillåtelse att observera dem i arbetet. De tredje kravet, *konfidentialitetskravet* tog vi hänsyn till genom att bekräfta att namn och institutionen skulle

hantera konfidentiellt, KI hade sedan tidigare accepterat att deras namn kunde redovisas i uppsatsen. Inför det sista kravet *nyttjandekravet* redovisades hur materialet skulle användas. Eftersom vi var en del av en större forskningsgrupp var vi här noga med att informera deltagarna om att materialet kan komma att delas och återges i fler rapporter (Vetenskapsrådet, 2014: 5-18).

5. Setting

För att få en ökad förståelse för fältet och den miljö som har studerats kommer vi i detta avsnitt att redogöra för de delar vi anser är viktigt att ha en inblick i inför den kommande analysen.

Inledningsvis kommer Karolinska institutet att presenteras övergripande följt av en beskrivning av forskningsmedel, publicering och samarbete inom forskningsvärlden. Avslutningsvis redovisas tidigare empiri som behandlar släktskap inom akademien följt av en presentation av institution X.

5.1 Karolinska institutet

Karolinska institutet är ett av världens ledande medicinska universitet som idag bidrar till en stor del av Sveriges akademiska forskning och utbildning inom medicin. På sin hemsida beskriver KI att *“Vår vision är att på ett avgörande sätt bidra och förbättra människors hälsa. Vårt uppdrag är att bedriva forskning och utbildning och att samverka med det omgivande samhället”*.

KI:s verksamhet är uppdelad i utbildning, forskarutbildning och forskning (www.ki.se). Idag består universitetet av 22 institutioner som drivs självständigt efter ramar och riktlinjer från universitetets ledning. Dagens institutioner är ett resultat av en av KI:s större organisationsförändringar som ägde rum år 1993 (Huldt et al., 2012: 2016). Som en följd av organisationsförändringen slogs 153 mindre institutioners samman och skapade dagens storinstitutioner. Syftet med förändringen var att institutionerna skulle drivas mer decentraliserat och stora delar av det ekonomiska och administrativa arbetet delegeras till respektive institution (Huldt & Normark & Norrving, 2012: 206). I dagens läge står Karolinska institutet inför en ny organisationsförändring där syftet är att stärka sin position som ett ledande universitetssjukhus. Som en del av denna satsning bygger KI en ny byggnad som går under namnet Biomedicum. Syftet med Biomedicum är att alla de prekliniska institutionerna ska samlas under samma tak för att främja fler samarbeten över institutionernas gränser. KI:s förhoppning är att fler samarbeten och kontakter ska knytas i de gemensamma lokalerna vilket i sin tur ska resultera nya framgångar inom forskning (www.ki.se)

5.2 Forskningsmedel

Karolinska institutets omsättning består till 80 % av forskningsmedel, och en stor del av dessa är externt finansierade (Bexell et.al, 2009: 9). Externa forskningsmedel består antingen av statliga medel eller medel finansierat av näringslivet eller insamlingsorganisationer (www.ki.se). Under 80-talet infördes en aktivitetsrelaterad budget där statliga bidrag började fördelas ut på institutionerna baserat på antal publicerade artiklar, citeringar samt doktorander. Utöver det statliga medlet som portioneras ut mellan institutionerna ansvarar varje forskningsledare för att dra in ytterligare externa forskningsanslag till sitt specifika projekt (Norrving & Normark, 2011: 37-38). I vittnesseminarium från KI har samtal med framstående personer som arbetat på KI sammanställts skriftligt. Där beskrivs en viss konkurrens om statliga medel inom universitet och dess institutioner. Vidare lyfts en mentalitet bland forskare på KI, där de som har hög aktivitet till följd av framstående forskarpresentationer sträcker mer på ryggen än de som har sämre aktivitet (Norrving & Normark, 2011:37).

5.3 Publicering och samarbete

Ylva Hasselberg beskriver att hela akademien grundar sig i konkurrens och ärlighet. Publikationer är forskarnas valuta och de strävar ständigt efter att producera resultat som bidrar till forskningen och därmed kan publiceras. Samtidigt finns det en förvänta om att andra forskare, som mycket möjligt kan ha konkurrerat om samma anslag, granskar ditt arbete och godkänner ditt bidrag vilket även kallas peer review. Detta ställer krav på en ärlighet som är en grundsten inom akademien (Hasselberg, 2012: 41).

Inom akademien finns det vidare ett tydligt fokus på att publicera nya artiklar och därigenom bidra till forskningen. Forskare är ofta specialiserade inom smala områden, vilket skapat ett behov att samarbeta och utbyta kunskap med andra närliggande områden. Utbyte av kunskap och samarbeten innebär att forskare gärna publicerar artiklar tillsammans vilket Hasselberg (2014) benämner som *nätverksrelationer*. Nätverken byggs på idéutbyten med personer som forskare

inom samma område eller genom personliga relationer. Hasselberg hävdar att personer som befinner sig inom samma nätverk tenderar att citera varandra mer vilket bidrar till en ökad spridning och bekräftelse (Hasselberg, 2014: 68)

Bland forskare är det vanligt att resa utomlands för att bredda sina kunskaper och få nya erfarenheter. I rapporten "*Att Styra KI*" presenteras begreppet forskarhotell vilket beskrivs som en miljö där forskare förflyttar sig mellan olika universitet i världen för att maximera sina egna förutsättningar att bedriva ledande forskning. På KI är det vanligt förekommande att forskare engagerar sig i kortare projekt under några år för att sedan gå vidare till nästa universitet (Bexell et.al, 2009: 21).

5.4 Släktskap inom akademien

Genom att studera fältet väcktes ett intresse för tidigare empiri där formella roller inom akademien beskrivs i termer av släktskap. Släktträd inom akademien beskrivs i en artikel där från KI:s forskare Cynthia Bulik blir intervjuad. I citatet nedan beskriver Bulik hur det inom akademien finns släktband:

“Jag har samlat på mina vetenskapliga inspiratörer och föregångare i ett släktträd. Där har jag noterat vad de har lärt mig och vad jag vill föra vidare till mina egna studenter, mina “akademiska barn och barnbarn”. Jag har också samlat på negativa erfarenheter som exempel på hur jag inte vill vara” (www.ki.se).

Synen på ett akademiskt släktband återkommer inom KI och släktträd har skapats för forskare inom neurovetenskap på Karolinska institutet. Högst upp i släktträdet finns en forskare vid namn Nils-Åke Hillarp placerad och därefter går det att följa anknytningar mellan han och hans doktorandstudenter. Släktträdet visar även hur doktoranderna har tagit sig vidare i karriären och sin tur fostrat egna studenter och på så vis har släktträdet vuxit. Släktträdet påvisar även hur Karolinska institutet genom dessa personer, knyts samman med andra lärosäten i Sverige och i

andra länder. Intressant i frågan är att vissa lärosäten är mer förekommande än andra vilket även går att påvisa att de personer som finns identifierade i släkträdets troligtvis har fler gemensamma kopplingar. Sammantaget går det genom att studera släkträdets få en förståelse av det nätverk som har skapats av Nils-Åke Hillarp och hans doktorander (se bilaga 2).

5.5 Institution X

För den här studien har en av Karolinska institutets fem pre-kliniska institutioner studerats och vi väljer att benämna den som Institution X. Idag finns det tolv forskningsavdelningar på Institution X med olika inriktningar och forskningsområden och deras placering i byggnaden är uppdelade efter dessa. Alla avdelningar består av en eller flera forskningsgrupper och på avdelning som observerats har vi kommit i kontakt med en professor, flera forskningsgruppledare, seniora forskare, forskningsassistenter, PostDocs, doktorander och en masterstudent. Avdelningen bedriver sin verksamhet i en korridor som högt upp i byggnaden. I korridoren finns det tre gemensamma laboratorier, ett flertal kontorsrum samt ett fikarum. Forskarnas platser i kontorsrummen är uppdelade efter grupptillhörighet och arbetsroll, exempelvis delar alla forskningsledare rum samt att professorn har ett eget kontorsrum. På våningen under finns den administrativa enheten som består av en administrativ chef samt institutionens ekonomi, HR/ekonomi, service och IT-funktionen. I samma korridor som den administrativa enheten finns även ett antal konferensrum som forskarna använder vid olika tillfällen.

Under observationer har vi kommit i kontakt med olika personer på Institution X. Några har vi haft mer interaktion med än andra och nedan följer en presentation av studiens huvudinformeranter.

Informant 1 arbetar som forskningsledare och är handledare för en av doktoranderna. Vidare har hon varit doktorand under informant 3 och forskar idag på samma protein som informant 3 upptäckte i sin tidiga karriär.

Informant 2 arbetar som forskningsassistent i informant 3:s grupp. Hon gjorde sin doktorandutbildning vid Uppsala universitet och hennes handledare har i sin tur doktorerat tillsammans med informant 3. Likt informant 1 forskar informant 2 på samma protein som informant 3 upptäckte i sin tidiga karriär men från en annan vinkel än informant 1.

Informant 3 arbetar som professor och avdelningschef, samt driver en mer senior forskargrupp. Han gjorde sin doktorandtid vid Uppsala universitet tillsammans med informant 2:s handledare. Informant 3 har varit handledare för närmare 20 doktorander, bla. Informant 1 och 7. Under sin tidiga karriär upptäckte han ett protein som flera personer på avdelningen har forskat om.

Informant 4: Arbetar idag som doktorand i informant 1:s forskargrupp. Hon kommer ursprungligen från ett annat europeiskt land och har valt att göra sin doktorandutbildning på KI eftersom hon hade hört mycket bra om universitetet.

Informant 5 arbetar idag som senior forskare i informant 3:s grupp. Hon gick sin doktorandutbildning tillsammans med informant 1 och hade informant 3 som handledare.

6. Resultat och Analys

I detta kapitel redovisas studiens resultat och analys. Materialet presenteras i fyra teman med syfte att besvara studiens syfte och frågeställningar. Inledningsvis kommer vi att besvara frågan hur forskare bygger sina professionella nätverk. Därefter beskrivs vidare hur forskare samarbetar med varandra. Vi övergår därefter till att visa hur forskares personliga nätverk påverkar deras professionella nätverk. Avslutningsvis redogör vi för hur forskarnas olika nätverk och relationer går att sätta samman i ett akademiskt släkträd.

6.1 Professionella nätverk

Under vår första dag på institutionen fikade vi tillsammans med ett flertal forskare från avdelningen. Informanterna berättade öppet om hur viktiga forskares nätverk är vilket resulterade i följande utdrag från första dagens fältanteckningar:

“Informant 3 beskriver för oss att nätverk är en viktig del för att bli en framgångsrik forskare. För att lyckas skapa ett bra nätverk är det en fördel att under en period ha forskat utomlands, då det ger en möjligheten att “se nya labb”. Han beskriver att det är timmarna i labbet som gör dig till en bra forskare och att se nya labb blir en möjlighet att få samarbeta med nya forskare och dessutom få lära sig nya ämnen och tekniker. Informant 1 bekräftar detta och berättar att hon gjorde sin PostDoc i USA och fick då ny kunskap som hon sedan kunde ta med sig tillbaka till KI.”

Vi tolkar ovanstående empiri som att professionella nätverk är viktiga och centrala för våra informanter och är en nödvändighet för att bli framgångsrik som forskare. Vidare förstår vi det som att professionella nätverk inte är geografiskt bundna utan att det snarare är en fördel om det sträcker sig utanför Sveriges gränser. Sättet Informant 1 talar om sin PostDoc i USA visar på hur hennes nya kunskap, från det “nya labbet”, har bidragit till ett större professionellt nätverk och hur det i sin tur har skapat förutsättningar för nya samarbeten och publikationer.

Informanterna beskriver också hur “de nya labben” bidrar till deras strävan att bredda sitt nätverk, då det är ett sätt för forskare att arbeta tillsammans med nya personer och knyta nya kontakter. Utdraget visar också på att forskare vill komma utomlands flera gånger för att genom detta bredda sitt nätverk genom att se *flera* labb. Vi tolkar detta som att nätverk består av både forskarkollegor, teknik och nya metoder. Sammanfattningsvis kan ovanstående empiri tolkas som att forskare till viss del väljer att åka utomlands som ett taktiskt karriärval och att uttrycket “*att se nya lab*” representerar en strävan efter att finna nya och större nätverk.

Utifrån ANT tolkar vi informanternas vilja att komma utomlands och ”se nya labb” som en strävan efter att få tillgång till ett nytt aktör-nätverk. Genom att få tillträde till en ny miljö får forskare därigenom tillgång till de aktör-nätverk som finns knutna till den miljön. Laws resonemang om mänskliga och icke-mänskliga aktörer bekräftas i informanternas beskrivning av samspelet mellan kollegor, teknik och metoder som finns i de “nya labben”. Empirin går i linje med Laws syn på att aktörerna tillsammans påverkar och skapar aktör-nätverket i samspel med varandra. Enligt ANT är ett aktör-nätverk inte bundet till en organisation utan till de länkar som finns mellan nätverkets olika aktörer. Aktörerna är i sin tur del av flera nätverk samtidigt vilket gör att med fler nätverk sammanlänkas genom sina aktörer. Detta kan kopplas till empirin där forskare genom att utöka sitt professionella nätverk blir sammanlänkade med andra forskares professionella nätverk. Utifrån Barbara Czarniawskas (2008) resonemang om att aktörer skapar företaget, behöver forskarnas strävan att spendera tid utomlands inte primärt handla om att befinna sig på ett specifikt universitet, utan om att få ta del av det aktör-nätverk som finns kopplat dit.

6.2 Personliga nätverk

Vid ett samtal med Informant 1 beskrev hon hur personliga relationer påverkar forskares samarbeten och vikten av att upprätthålla ett gott rykte för att kunna utöka sitt personliga nätverk:

“Informant 1 beskriver att det inom forskning spelar stor roll om vem du känner och att många möjligheter kan öppnas genom dina kontakter. Informant 1 beskriver att det är viktigt att göra ett bra intryck när man träffar nya forskare då många samarbeten bygger på en god personkemi. Social kompetens är alltså viktigt och vi tolkar informantens uttalande som att det arbetet till stor del handlar om att marknadsföra sig själv. Vidare beskriver Informant 1 att forskare måste värdera sitt anseende högt. Man vill inte göra misstag i sina relationer eftersom det kan påverka dig negativt i framtida kontakter”

Vi tolkar utdraget ovan som att det bland forskare är viktigt vem du känner och hur du vårdar dina relationer. Informant 1 betonar hur viktig den sociala kompetensen är och att det krävs en god personkemi för att samarbeten ska fungera. Vi tolkar att Informant 1:s beskrivning av personliga nätverk mer liknar en vänskapsrelation än en professionell relation och att det är fördelaktigt att bygga ett starkt personligt nätverk eftersom det kan skapa nya möjligheter.

Empirin ovan kan genom Foucauldiansk diskursteori förstås som att forskarvärlden är omringad av diskurser. Utdraget visar även att forskare värderar sitt eget anseende högt eftersom det är viktigt vid skapande ett personligt nätverk. Utifrån diskursanalysen kan det tolkas som en tydlig praktik de har lärt sig i förhållande till den givna situationen och andra diskurser. Denna praktik kan ses som en del av de förväntningar som finns inom ramen för hur forskare positionerar sig i relation till varandra. Utdraget förklarar därmed hur diskursen påverkar forskare till att anta en subjektposition i möte med andra forskare. Informant 1 beskriver vikten att ett gott anseende som en generell uppfattning bland forskare, vilket bekräftar hennes roll som subjekt.

När vi senare under veckan sitter på Informant 2:s kontor kommer vi in på ett liknande samtal rörande det personliga nätverket och hur rekrytering av doktorander och PostDocs går till. Informant 2:s syn på detta redovisas i följande utdrag:

”Det är forskningsledaren som är ansvarig för rekryteringen av forskare till sitt projekt. Referenser tas noga. De stämmer även av med sina “personliga kontakter” som hon uttrycker

det. Som sagt är forskningsvärlden liten så det går ofta att få en känsla om vem personen är, känner, eller har arbetat med tidigare”

Utdraget ovan beskriver hur de personliga relationerna spelar roll även i mer formella sammanhang. Vidare tolkar vi det som att forskares rykte påverkas mycket av vilka kopplingar de har till andra forskare. Vid samtal med institution X:s HR-samordnare bekräftas vikten av det personliga nätverket och forskares kopplingar till varandra:

“Vi hjälper sällan till vid rekrytering, utan forskningsledare sköter det mest själva. Vi hjälper mer till med att skapa anställningsavtal och stötta dem när rekryteringar går fel. Det går i många fall till så att forskningsledaren träffar någon person på typ en konferens eller liknande, de pratar om den där lediga platsen i forskargruppen och sen var det klart! Rekryteringar löser sig mycket av sig själv genom forskares personliga nätverk och kontakter. I de flesta fall fungerar det, men ibland kan det ju bli helt fel”

HR-samordnarna bekräftar i utdraget ovan den centrala roll en forskarnas personliga nätverk har i deras arbete och framförallt i samband med rekrytering. Vi tolkar det som att anställningen av en ny forskare eller doktorand ofta görs under informella former, där det personliga nätverket påverkar deras beslut. Vidare förstår vi det som att forskare i mycket stor utsträckning förlitar sig på sitt personliga nätverk, vilket gör att de inte väger in alla de formella kompetenserna eller andra aspekter. Denna tilltro till sitt personliga nätverk kan enligt utdraget ibland vara för stor.

Utifrån ANT och Czarniawska (2005) begrepp handlingsnät ser vi här en skillnad från hur aktörerna agerar inom nätverket. Informant 2 beskriver i det första utdraget att det finns en skillnad mellan hur formella referenser och personliga kontakter värderas och används, vilket bekräftar att det professionella och det personliga nätverket påverkas av olika handlingsnät. Vidare tolkar vi utifrån ANT att de professionella och personliga nätverken agerar parallellt, vilket går i linje med Laws (2008) resonemang att det finns flera mindre nätverk som samspelar

inom ett större nätverk. Empirin visar vidare på att aktörernas handlingar och aktiviteter sammanlänkas på olika sätt inom det professionella och personliga nätverket.

HR-samordnarnas beskrivning av hur rekrytering av nya doktorander och forskare påverkas av det personliga nätverket, genom vitsord från någon de känner eller hört gott om, väger tyngre än formella kompetenser. Detta kan utifrån Diskursanalysen ses som att forskare antar subjektspositioner som en följd av den rådande diskursen. Forskarna antar alltså i den givna situationen rollen som vän vilket skapar en större tillit. Med andra ord står de diskurser som präglar det personliga nätverket över andra diskurser.

6.3 Samarbete och utbyte

Vid återkommande samtal med informanterna har det varit tydligt att det finns två olika sätt att samarbeta på mellan forskningsgrupper. Det ena är samarbeten av mer formella karaktär och det andra är mer personliga utbyten. I kommande avsnitt kommer vi att presentera hur samarbeten och utbyten förklaras i studiens empiri.

Under ett samtal med Informant 1 pratade vi om vikten av goda *samarbeten* med andra forskningsgrupper. Hon tog ett av sina nuvarande samarbeten som ett exempel:

“Jag hade hittat en aspekt i Informant 3:s forskning som jag såg potential i för att utforska vidare, vilket jag också gjorde. Men tillslut kom jag inte längre och hittade då en grupp i USA som drev ett projekt som var närliggande. Jag kontaktade gruppen och blev inbjuden på konferens. Där pratade vi om våra projekt och insåg att vi genom ett samarbete skulle kunna dra nytta av varandra. Sedan dess har vi samarbetat och kommer i dagarna att publicera en artikel inom området. Informant 1 tillägger att dessa samarbeten kan pågå under längre eller kortare perioder och att de är under ständig förändring.”

Utdraget ovan tolkar vi som ett tydligt exempel på vad samarbete mellan två forskningsgrupper kan se ut. Informanten beskriver hur samarbetet till stor del präglas av en ömsesidig vinning, där båda parter drar nytta av varandra. Samarbetet med den amerikanska forskargruppen bygger på att båda parter inte kommer vidare i sina respektive forskningsprojekt och att de genom ett samarbete kan komma framåt och därmed producerar nya resultat tillsammans. Vidare tolkar vi dessa samarbeten som styrda av en ömsesidig vinning och de uppstår därför som en följd av gemensamma intressen. Eftersom intressen kan förändras och utvecklas, är även forskares samarbeten under ständig förändring.

När vi samtalar med Informant 2 om hennes samarbeten beskriver hon skillnaden mellan samarbeten av formell karaktär och de personliga utbytena. Informant 2 beskriver i utdraget nedan skillnaden mellan samarbete och utbyte:

“Vid samarbeten förekommer vanligtvis ett kontrakt eller avtal kring hur resultat publiceras och vem som får erkännande i en sådan publikation. Utbyte är, enligt Informant 2, en mer vänskaplig relation där forskare läser igenom varandras texter för att ge kommentarer, eller utbyter resonemang, utan att det förväntas att få något tillbaka. Utbyte sker ofta med personer som man har en mer personlig relation till. Dock kan ibland mer formella samarbeten övergå i personliga relationer. Informant 2 berättar att hon har ett nära band till forskargruppen i Uppsala då hon gjorde sin doktorandtid där. Exempelvis var hennes nuvarande avdelning i behov av antikroppar för några dagar sedan. Hon valde då att höra av sig till sina kontakter i Uppsala. Eftersom hon bor i närheten av Uppsala kunde hon, som hon uttrycker det, svänga förbi på väg till jobbet och plocka upp antikropparna. Informant 2 hade alltså genom sin personliga relation till forskare i Uppsala inga formella krav på att hon behövde ge något tillbaka. Underförstått ställer hon dock självklart upp för dem när det behövs.”

Till skillnad från samarbeten beskriver Informant 2 utbyten som ett samarbete av en mer personlig karaktär och betonar i utdraget ovan hur forskare tar hjälp av sina personliga kontakter vid dessa utbyten. Vidare tolkar vi att Informant 2:s beskrivning av ett utbyte påminner om de

tjänster- och gentjänster som man gör för en vän eller nära bekant. Utdraget beskriver att ett utbyte inte sätter krav på att något ska publiceras, eller några andra förväntningar som ska uppfyllas. Det är istället den personliga relationen som är det viktiga, där forskare delar med sig av sin kunskap och sina resurser.

Utifrån ANT och Laws (2008) syn på aktörs-nätverk och hur de skapas och länkas samman, kan vi i utdragen ovan identifiera två olika aktörs-nätverk. De aktörs-nätverk vi har identifierat är *“nätverket samarbete”* och *“nätverket utbyte”*. Law anser att aktörerna skapar nätverket och att en aktör kan vara en del av flera nätverk samtidigt. Detta resonemang bekräftas i utdragen ovan då både Informant 1 och 2 beskriver att det finns olika sätt att samarbeta och att bägge därigenom är del av flera nätverk samtidigt. Informanterna beskriver vidare hur de agerar olika i de olika nätverken, vilket går i linje med Laws syn på att aktör-nätverk fungerar olika beroende på hur aktörerna är sammanlänkade. Den främsta skillnaden som beskrivs i utdragen är att gemensamma intressen är det mest centrala inom *“nätverket samarbete”* och att det inom *“nätverket utbyte”* är de personliga relationerna som är i fokus. Tolkat utifrån ANT väljer vi att se det som två olika aktör-nätverk där samarbeten är av mer professionell karaktär och utbyte av mer personlig. Vi förstår det som att dessa två aktör-nätverk agerar parallellt inom ett större nätverk, vilket innebär att de växelvis agerar tillsammans eller enskilt.

Utifrån ANT tolkar vi även att denna skillnad beror på att det inom nätverken finns olika handlingsnät. Czarniawska (2005) beskriver att handlingsnät är en förklaring på ett aktör-nätverks institutionella ordning, vilket påverkar aktörernas agerande och i enlighet med Laws resonemang påverkas därmed även nätverket. Informant 2 beskriver att inga avtal krävs vid ett utbyte, vilket utifrån Czarniawska resonemang kan tolkas som att handlingsnätet har skapat en annan institutionell ordning än vid det formella samarbetet. Czarniawska beskriver vidare hur aktör-nätverk visar på de förbindelser som är skapade och handlingsnätet beskriver de förbindelser som skapas. Med andra ord menar hon att handlingsnätet sätter spelreglerna för hur aktör-nätverket fungerar. Detta visar sig i empirin genom de skillnader som Informant 1 och 2 beskriver finns mellan *“nätverket samarbete”* och *“nätverket utbyte”*. Handlingsnätet skapar

således ramarna för hur aktörerna agerar och förhåller sig till varandra inom respektive aktör-nätverk. Eftersom handlingsnätet alltså skapar ramar och förväntningar för hur forskarna ska agera inom aktör-nätverket, kan detta liknas med diskursanalysens sätt att förklara hur människor påverkas av de rådande diskurserna.

6.4 Släktskap

I samtal med studiens informanter återkom vi vid flera tillfällen till relationen mellan handledare och doktorand. Detta är en relation som av samtliga beskrevs som väldigt speciell. När vi undersökte detta vidare utkristalliserade sig ett mönster på så vis att det ur informanternas personliga nätverk fanns ett mindre, starkare nätverk som i sin form mer påminde om släktskap eller en familjerelation. Nedan kommer vi att presentera de delar av studiens empiri som vi anser beskriver detta.

När vi satt och skrev fältanteckningar i fikarummet kom Informant 1 förbi och vi pratade om hennes och Informant 4:s pågående projekt. Samtalet fördes vidare till deras relation och hur det har haft ett nära samarbete under flera års tid, då Informant 4 är hennes doktorand. Under tidigare dagars observationer har vi uppmärksammat att de har en personlig relation där de skrattar mycket tillsammans och verkar ha en ömsesidig respekt för varandra. Av nedan redovisad fältanteckning bekräftar Informant 1 denna uppfattning av relationens karaktär:

“Relationen mellan handledare och doktorand beskrivs som en speciell relation som pågår under fyra år. Informant 1 beskriver att man som handledare lär sin doktorand allt man kan, resonerar med dem vad som är rätt och fel och styr in dem på rätt bana när de hamnar snett. Hon beskriver vidare att den nära kontakten som man har med en doktorand kan påminna om barnuppfostran. Efter fyra år lägger de fram sin avhandling och då är det dags för dem att stå på egna ben. Det är då viktigt att de bryter sig loss och inte fortsätter i samma spår som sin handledare, utan hittar sina egna forskningsområden. När doktoranden släpps fri ut i

forskarvärlden menar Informant 1 att det känns lite som när man låter ett biologiskt barn ta sig an världen efter studentexamen.”

Utdraget fick oss att reagera på att Informant 1 valde att använda ordet barnuppfostran när hon beskrev sin egen roll som handledare, istället för att beskriva den faktiska chef- och anställrelationen som de facto föreligger. Vidare såg vi ett mönster i Informant 1:s uttalanden som vi har delat upp i fyra punkter:

- Relationen beskrivs som speciell och skiljer sig från Informant 1:s andra relationer med kollegor på avdelningen.
- Relationen bidrar till reproduktion av Informant 1:s kunskap vidare till doktoranden/”nästa generations forskare”.
- Relationen bygger på ett ansvar och en förväntan att handledaren vägleder sin doktorand in på rätt spår i karriären.
- Relationen innebär att Informant 4/doktoranden efter disputationen förväntas “bryta sig loss” och stå på egna ben.

Dessa fyra beskrivningar av relationen mellan handledare - doktorand är ser vi som jämförbara med relationen mellan föräldrar och barn, då uttalandena överensstämmer med hur en förälder talar om barnuppfostran i allmänhet.

Med hjälp av diskursanalysen har vi därav valt att tolka Informant 1:s uttalanden som att hon i relationen till sin doktorand antar en position som mer påminner om en modersroll än en chefsroll. Foucault (1972) betonar hur subjektet aldrig ska likställas med en individ och vi anser att vår ovanstående empiri klargör detta eftersom uttalandet är bundet till Informant 1:s sätt att beskriva relationen till sin doktorand och inte hennes som person. De mönster vi fann i Informant

1:s uttalande fick oss att identifiera fler diskurser som samspelar och skapar förväntningar på hennes i egenskap av handledare till Informant 4. Hennes sätt att förhålla sig till Informant 4 grundar sig alltså inte i deras personliga relation, utan snarare i de diskurser som är knutet till handledarskapet som sådant. Sammantaget upplever vi att Informant 1:s relationer med andra kollegor på avdelningen *inte* bygger på samma förväntningar och därför kommer hon att förhålla sig till dem på ett annat sätt än vad hon gör med Informant 4.

Winther Jorgensen & Philips (1999) har i sin bok lyft fram Althusser som beskrivit hur individer rekryteras till rollen som subjekt. Vi väljer utifrån Althusserns resonemang göra tolkningen att det formella handledarskapet de facto för med sig specifika förväntningar och att handledaren därför antar rollen som subjekt i förhållande till sin doktorand. Denna subjeksposition kan också härledas till diskurser som påverkar Informant 1:s sätt att uttrycka sig om rollen som handledare i samtal med oss. De förväntningar som den rådande diskursen sätter på Informant 1 i hennes roll som handledare kan utifrån empirin ses som tvådelad. Det handlar både om en förväntan att dela med sig av kunskap till sin doktorand i syfte att han ska utvecklas till en "färdig forskare". Men även att handledaren, i relation till sitt eget anseende, känner en förknippas med duktiga doktorander för att själv stärka sin egen position i nätverket.

Informant 2 arbetar idag som forskningsassistent och det var många år sedan hon slutförde sin doktorandutbildning vid Uppsala universitet. Vid samtal beskrev hon relationen till sin handledare och vilket stärkte uppfattningen om att det är en speciell relation som påminner om släktskap, då hon än idag har kontakt med sin handledare. Nedan följer hennes beskrivning av sin relation till sin handledare:

"Informant 2 berättar att hon i sitt arbete har sin handledare "sittandes på sin axel." Hon beskriver att hon nästan dagligen reflekterar över hur hennes handledare i Uppsala skulle göra eller agera. Informant 2 menar att hennes sätt att arbeta i labbet, analysera information eller samarbeta med andra forskare är format av hennes tidigare handledare. Informant 2 ser med

värme och glädje tillbaka på sin doktorandtid och lyfter fram det faktum att hon än idag diskuterar saker med sin handledare och ser henne som ett bra stöd”

Utdraget beskriver hur Informant 2 än idag har ett starkt band till sin handledare. Hon beskriver hur handledaren än idag påverkar hennes sätt att arbeta och att fortfarande influerar hennes sätt att tänka och tycka. Informant 2 beskrivning av relationen mellan doktorand och handledare liknar det Informant 1 beskriver, fast i egenskap av rollen som doktorand och relation går även att jämföra med en förälder- barnrelation. Informant 2 lyfter vidare fram sin handledare som både en förebild och ett bollplank vilket i sammanhanget kan ses som en relation mellan en förälder och ett *vuxet* barn.

Precis i tidigare utdrag ur empirin visar även detta exempel hur informant 2 som en följd av den rådande diskursen antar en subjeksposition som barn i relation till sin handledare.

Genom både utdraget ovan och tidigare nämnda utdrag framkommer det att Informant 2:s relation till sin handledare kan ses i flera nivåer då den både präglas av släktskapet, informella utbyten och tidigare formella samarbeten. Detta går i linje med ANT och Laws resonemang att en aktör kan vara en del av flera nätverk samtidigt. Dessa tre olika nätverk kan också utifrån diskursanalysen tolkas som att det finns olika diskurser som påverkar hur Informant 2 och hennes handledare förhåller sig till varandra. Sett utifrån diskursanalysen skulle det som följd av detta uppstå en konflikt, där Informant 2 i situationen förväntas inta flera subjekspositioner samtidigt, vilket innebär att hon i sin roll som subjekt blir överdeterminerat. Detta leder till att den diskurs som har störst påverkan på situationen kommer att avgöra vilken position informant 2 antar. Vi tolkar utdraget ovan som att den diskurs som har störst påverkan gör att rollen som doktorand i förhållande till sin handledare står över den mer formella rollen som forskare inom samma forskningsområde.

Informant 3 och 7 bekräftar ytterligare hur relationen mellan handledare och doktorand kan jämföras med en barn- och föräldrarelation. Vid en fikastund i lunchrummet berättar de om sina erfarenheter av att både vara handledare och doktorand:

“Informant 3 berättar att man som handledare vill att sin doktorand ska lyckas och Informant 7 inflikar att hon håller med. Informant 7 doktorand håller nu på att sammanställa sin avhandling och i egenskap av handledare menar Informant 7 att man då hjälper till extra för att få allt klart i tid. Informant 3 håller med att man även hjälper sina tidigare doktorander lite extra och berättar att han idag finansierar Informant 1:s forskning då hon för tillfället inte har några anslag. Informant 3 är informant 1:s gamla handledare och han motiverar detta med att han tror på sin gamla doktorand och vill stötta henne tills hon kan stå på egna ben igen. Han beskriver lite skämtsamt att han för tillfället är “sugardaddy” till Informant 1”

I utdraget ovan tolkar vi det som att handledare känner ett stort ansvar, men även en omtanke för sina nuvarande och tidigare doktorander. Vidare beskriver Informant 7 att hon i rollen som handledare täcker upp när doktoranden inte hinner med och vi jämför detta med hur en förälder curlar sitt barn. Informant 3 beskriver sedan hur han till och med betalar sina tidigare doktorands forskning vilket även det kan jämföras med hur en förälder stöttar sitt barn när detta är på väg ut i vuxenlivet.

Vi anser att detta exempel än en gång påvisar hur forskare i rollen som handledare antar en subjektsposition som påminner om föräldraskap. Utdraget förtydligar även hur de förväntningar som är knutna till handledarskapet är bestående över tid, även när doktoranden har gått vidare och blivit en självständig forskare.

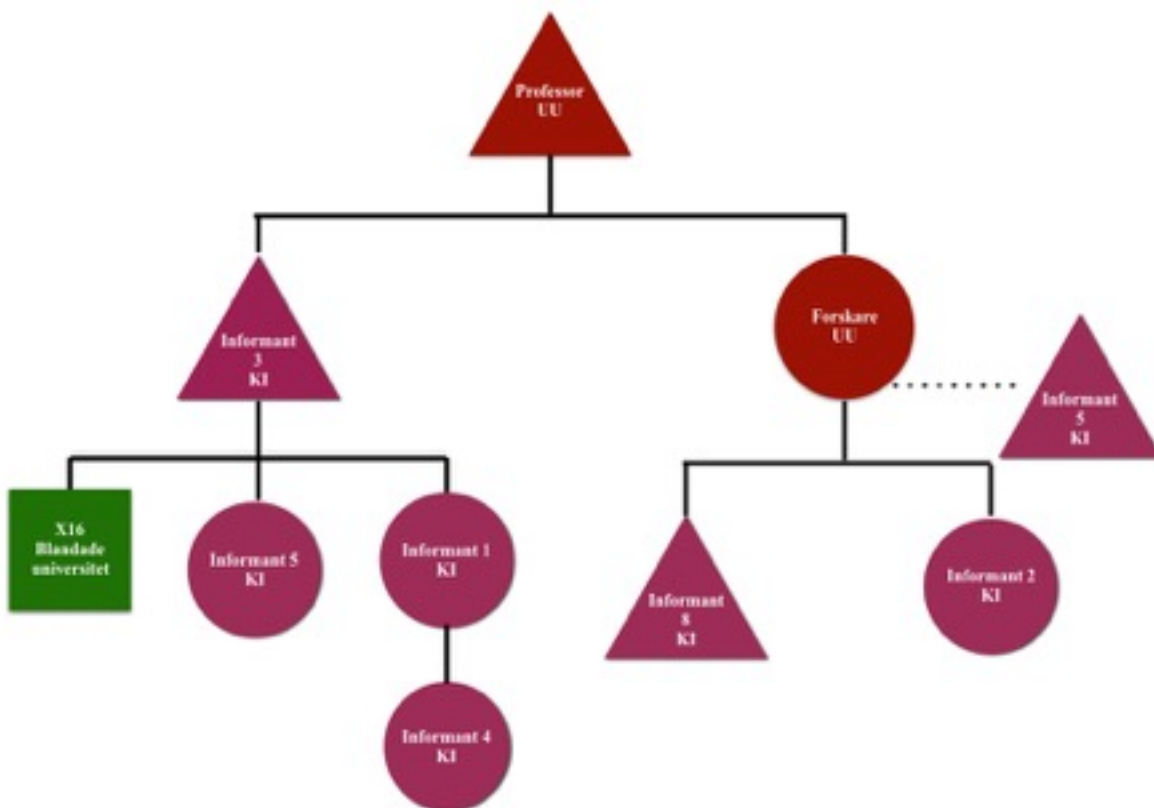
Vi samtal med Informant 2 beskrev hon hur personer i hennes personliga nätverk hänger samman och länkas samman:

“Informant 3 och min handledare doktorerade tillsammans så man skulle kunna se dem som syskon eftersom de fostrades tillsammans av samma handledare. Anledningen till att jag idag arbetar tillsammans med Informant 3 beror till stor del på min handledare nära relation med

honom (informant 3). Eftersom både jag och Informant 3 känner många i Uppsala faller det sig naturligt att vi har en del utbyten med varandra”.

Utdraget ovan beskriver hur avdelningen har många utbyten med Uppsala universitet eftersom Informant 3 doktorerade tillsammans med en forskare i Uppsala. Informant 2 beskriver ovan hur hon som ett resultat av att hennes handledare och Informant 3 känner varandra väl, hamnade på KI i Informant 3:s grupp. Utbytet mellan avdelningen på KI och Uppsala universitet har alltså sitt ursprung i “släktskapet” mellan tidigare handledaren på Uppsala universitet och Informant 3.

Informant 2 utvecklar resonemanget om personliga relationer som liknar “släktskap” och beskriver mer detaljerat hur personerna på avdelningen hänger samman. Denna beskrivning redovisas i släkträdet nedan:

I släkträdet sammanförs studiens informanter samt andra kollegor som arbetar på avdelningen. För att förenkla tolkningen av släkträdet har vi valt att utgå från de relationer som finns knutna till Informant 3, dvs. hans handledare, doktorandkollega och egna doktorander. Vi vill därmed förtydliga att det utöver denna modell finns ytterligare kopplingar som går att härleda till dessa personer men att vi medvetet har valt att göra en avgränsning.

Den lila färgen symboliserar de personer som idag är anställda på avdelningen på institution X. De röda markeringarna är personer som är anställda på Uppsala universitet. Den blå färgen visar på Informant 3:s övriga doktorander som idag inte arbetar på avdelningen. Den streckade linjen visar på att en av avdelningens forskningsledare under sin doktorandtid har gjort ett sidoprojekt tillsammans med Informant 2 och hennes handledare i Uppsala och är därmed indirekt också knuten till släktskapet. Släkträdet visar att Informant 3 är "Pappa" till Informant 7 och 1 och därmed "morfar" till Informant 4 och är genom sin doktorandtid i Uppsala morbror till Informanterna 2 och 8 som idag båda jobbar på hans avdelning.

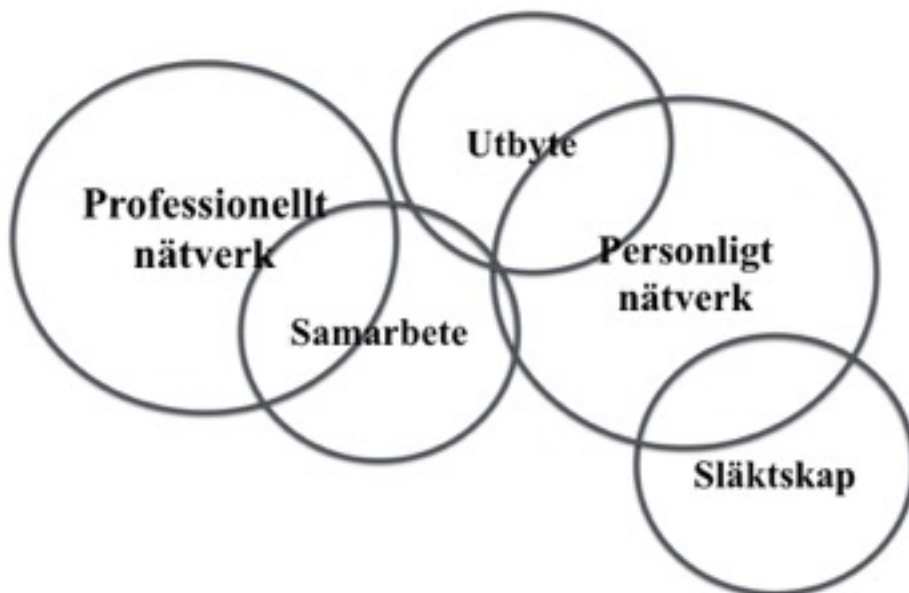
Bilden ovan visar på de länkar som vi har funnit mellan de mänskliga aktörer som finns knutna till avdelningens "släktskap". Utifrån Laws (2008) sätt att beskriva samspel mellan aktörer kan vi här identifiera att forskarna i samspel med varandra har skapat ett nätverk där forskningsarbetet är mindre centralt. Vidare upplever vi att aktörernas aktivitet i aktör-nätverket är mindre aktiva eftersom relationerna mellan forskarna i släkträdet inte är under förändring utan bestående över tid. Detta gör att "nätverket släktskap" skiljer sig åt från de andra nätverken och då framförallt i att dess handlingsnät inte är en pågående process utan mer fast. I ett mer aktivt nätverk skulle handlingsnät kunna ses som en process där aktörer tillkommer, förändras, byter skepnad eller försvinner som en naturlig del av nätverkets funktion. I "nätverket släktskapet" upplever vi att aktörerna är mindre flytande och den rörelse vi kan se i nätverket sker endast då det tillkommer nya doktorander. Utifrån ett diskursanalytiskt perspektiv kan släktskapen ses som de subjekspositioner som aktörerna antar som följd av de rådande diskurserna. Alltså hur forskarna

genom diskursens påverkan tar sig an rollen som mamma, pappa eller barn och genom detta skapar ett nätverk som påminner om ett släktträd.

Släktskap är till sin karaktär bestående relationer och vi upplever att empirin speglar detta och därmed stämmer väl överens med beskrivningen som ett familjärt akademiskt släktskap till sin funktion. Då släktskapet är något som är bestående och inte under förändring skiljer sig här empirin från teorin då både ANT och Diskursanalysen skulle beskriva relationerna mellan forskarna som mer flytande och inte fasta och bestående som informanterna beskriver dem.

6.5 Sammanfattning av resultat och analys

För att sammanfatta studiens resultat och analys har vi funnit 4 olika nätverk som agerar både var för sig, och i samspel med varandra. Utöver dessa fyra nätverk har vi även funnit ett femte mer bestående nätverk som vi har valt att se som ett akademiskt släktskap. Det som vi utifrån ANT tolkar som skillnaden mellan dessa nätverk är deras handlingsnät. Handlingsnäten skapar aktörernas sammanlänkningsvilket påverkar forskarna sätt att agera och förhålla sig till varandra i respektive nätverk. För att tydliggöra detta har vi nedan sammanställt hur nätverken enligt oss är placerade i det större nätverket och hur de överlappar varandra.

Vi tolkar “nätverket samarbete” och ”nätverket utbyte” som de nätverken som är mest aktiva eftersom forskare ständigt skapar, utvecklar och förstärker dessa nätverk. Den största skillnaden mellan nätverken är att deras institutioner, genom handlingsnäten, utspelar sig på olika sätt. För “nätverket samarbete” kretsar regler och normer kring publiceringar och citeringar där den ömsesidiga vinningen är i fokus. För “nätverket utbyte” är det istället den personliga relationen som är central och den ömsesidiga vinningen blir sekundär. Detta visar sig bland annat när forskarna ger kommentarer och omdömen utan att förvänta sig något tillbaka.

Vi har vidare valt att tolka nätverkens aktivitet som en central del i hur nätverken formas. Inom nätverken samarbete är aktiviteten allra högst, vilket visar sig i informanternas beskrivning av hur samarbeten ständigt utvecklas och förändras. Även nätverket samarbete har en hög aktivitet, om än lite lägre än “nätverket samarbete”. Genom dessa två nätverks handlingsnät och aktivitet påverkar och förändrar de forskares professionella och personliga nätverk. De professionella och personliga nätverken är däremot inte lika aktiva eftersom de påverkas av de samarbeten och utbyten som dess aktörer har inom andra nätverk. Utifrån ANT tolkar vi detta som att de finns

fyra olika nätverk som är sammanlänkade i ett större nätverk och därför inte skall likställas med varandra utan ses som både parallella och överlappande. Aktörerna inom dessa nätverk kan vidare vara aktiva i alla samtidigt men kan också under perioder pendla mellan dem då gemensamt för alla fyra är att de är under ständig förändring. Nätverken är alltså kontingenta.

Ur det personliga nätverket kunde vi som ovan nämnt identifiera ett femte mer bestående nätverk. Detta nätverk har vi valt att beskriva som ett akademiskt släkttred som är överlappande med det personliga nätverket, men skiljer sig i sitt handlingsnät och framförallt utifrån diskursanalysen, hur forskarna positionerar sig till varandra. Genom att använda diskursanalysen sätt att beskriva hur människor positionerar sig i rollen som subjekt har vi i empirin sett att forskare agerar på olika sätt i de olika nätverken vilket i sin tur är påverkat av den rådande diskursen. Utifrån empirin ser vi "nätverket släktskapet" som fast och bestående, vilket går de emot ANT:s syn att nätverket genom sina aktörer är flytande. Vi tolkar det som att de relationer som handledare och doktorand bygger påminner om ett familjärt släktskap och är därför bestående. Vi menar alltså att rollen som handledare inte ändras utan personen ifråga kommer alltid anta subjektpositionen som handledare i relation till sin doktorand och doktorand kommer alltid anta rollen som doktorand eftersom att diskurserna alltid

7. Avslutande diskussion

I detta avsnitt kommer vi att diskutera resultatet i förhållande till studiens olika delar.

Inledningsvis presenteras en summering av studiens syfte och frågeställningar och hur vi har besvarat dessa. Därefter förs en diskussion om resultatet i relation till studiens teoretiska ramverk och tidigare forskning. Avslutningsvis diskuteras resultatet i relation till studiens metodval följt av våra förslag till vidare forskning inom området.

7.1 Resultat i relation till syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie var att undersöka hur forskare på KI bygger professionella och personliga nätverk och hur dessa nätverk skiljer sig åt. För att undersöka detta formulerades tre frågeställningar som har varit utgångspunkten för studiens utformning. De frågeställningar vi har utgått ifrån är:

Hur bygger forskare på KI nätverk?

Hur skiljer sig forskarnas professionella och personliga nätverk?

På vilket sätt påverkar relationen mellan handledare och doktorand dessa nätverk?

Resultatet har tagits fram genom två veckors observationer på en av KI:s prekliniska institutioner och utifrån våra tolkningar av det empiriska materialet har fyra nätverk identifierats. Genom dessa fem nätverk har vi kunnat besvara våra frågeställningar som nedan kommer att redogöras för stegvis.

Den första frågeställningen syftar till att undersöka hur forskare på KI bygger nätverk och har besvarats genom att undersöka hur informanterna talar om sina nätverk. Utefter studiens resultat tolkar vi det som att det är de olika nätverken, i samspel med varandra som bygger forskares större nätverk. Vidare visar resultatet på att nätverken får sin betydelse genom sina delar eftersom det är de som skapar nätverkets helhet och att forskares nätverk både består av

mänskliga och icke-mänskliga aktörer i form av samarbeten med andra forskare, teknik, forskningspublikationer och intresseområden. Detta innebär att en forskares nätverk inte skapas genom en specifik anställning vid ett universitet, utan snarare handlar om den miljön de befinner sig, den teknik de använder eller de forskare de arbetar tillsammans med. Vidare visar resultatet att forskare kan vara en del av flera mindre nätverk samtidigt. Till exempel visar studiens resultat på att forskarna är en del av både ett professionellt och ett personligt nätverk samtidigt, men att dessa byggs upp på olika sätt.

Den andra frågeställningen syftar till att beskriva skillnaden mellan forskares professionella och personliga nätverk. Studiens resultat visar att de professionella och personliga nätverken överlappar varandra men skiljer sig åt i hur aktörerna förhåller sig till varandra inom nätverket. Inledningsvis trodde vi att det skulle vara två nätverk som skiljer sig åt, det personliga och det professionella, men resultatet visade istället att det fanns fyra nätverk som kunde identifieras. De andra två som identifierades var "nätverket samarbete" och "nätverket utbyte". Resultatet visade att skillnaden mellan dessa fyra nätverken är hur aktörerna förhåller sig till varandra på olika sätt inom nätverken, vilket utspelar sig i de processer som benämns som handlingsnät. Studiens resultat visar vidare att det professionella nätverket är starkt överlappande med "nätverket samarbete" och det personliga nätverket är starkt kopplat till "nätverket utbyte". Ett tydligt exempel på hur nätverken skiljer sig åt är aktörernas förväntningar på varandra. Inom det professionella nätverket och "nätverket samarbete" är den ömsesidiga vinningen central, jämfört med det personliga nätverket och "nätverket utbyte" där den personliga relationen är i fokus utan någon förväntan på egen vinning.

Vidare har vi ur det personliga nätverket funnit ytterligare ett nätverk, "nätverket släktskap" som besvarar den tredje och sista frågeställningen vars syfte var att undersöka hur relationen mellan handledare och doktorand påverkar nätverken. Studiens resultat visade att relationen mellan handledare och doktorand är speciell och att den utefter informanternas beskrivning påminner om en familjär relation. Denna mer familjära relation skiljde sig från relationerna i de andra nätverken vilket gör att "nätverket släktskap" är mer var mer bestående i sin funktion, eftersom

släktskapen i sig är bestående. Resultatet alltså visat på att relationen mellan en handledare och doktorand är livslång, till skillnad från andra relationer som forskarna har. Forskarnas beskrivningar visar på att en handledare alltid kommer vara just handledare till sin doktorand och vice versa. Detta göra nätverket mer bestående än andra nätverk. Vidare visar resultatet på att denna relation även kan påverka det professionella och personliga nätverket då doktorander tenderar att fortsätta forska inom ett liknande område som sin handledare.

7.2 Resultat i relation till teori och tidigare forskning

I detta avsnitt kommer vi att diskutera hur resultatet förhåller sig till studiens teoretiska ramverk och tidigare forskning inom området. Inledningsvis kommer de professionella och de personliga nätverken diskuteras, följt av samarbetet och utbyte. Därefter kommer vi diskutera temat släktskap och avslutningsvis förs en diskussion om huruvida nätverk är flytande eller bestående.

7.2.1 Professionella nätverk

Tidigare forskning visar att professionella nätverk är viktiga för forskare, vilket stämmer överens med vår studies resultat. Vårt resultat påvisar hur informanterna skapar professionella nätverk genom att "*se nya labb*". I resultatet presenteras det hur informanterna beskriver att se "att se nya labb" som en strävan av att komma i kontakt ett nätverks aktörer och inte ett specifikt universitet. I resultatet tolkades uttrycket "att se nya labb" med hjälp av Czarniawskas (2005) beskrivning om företaget eftersom det är företags delar som skapar en helhet och får därigenom sin betydelse genom sina delar. Vi anser att Czarniawskas beskrivning stämmer överens med Linds (2002) forskning eftersom även den visar på att nätverk och organisationer ska ses som två skilda enheter, då det är delarna som skapar helheten. Vidare anser vi att Czarniawskas teorier och Linds tidigare forskning stämmer väl överens med vår studies resultat då den påvisar att forskares nätverk sträcker sig utanför Karolinska institutet som organisation, både på en nationell och internationell nivå. Vilken av de internationella samarbeten är något som studiens informanter återkommer till och även betonar att både ett nationellt och internationellt nätverk krävs för att bli en framgångsrik forskare. Detta bekräftas även av KI:s interna rapport "Att styra

KI” som presenterar begreppet “forskarhotell”. Begreppet beskriver hur forskare i sin strävan att nå ett brett professionellt nätverk tenderar att “flytta” mellan olika universitet. Studiens resultat bekräftar detta då de visar att forskare ständigt arbetar för att utveckla sina professionella nätverk och sällan stannar i sina utlandstjänster under längre perioder. Efter att en forskare har avslutat ett projekt söker sig vidare till nya forskningsprojekt. Därmed stämmer tidigare forskning och resultat överens då informanterna lyfter fram att en framgångsrik forskare bör ha arbetat i *flera* labb.

I *Laboratory life* beskriver Latour och Woolgar (1979) att forskares fysiska placering har en stor betydelse för att en forskare ska kunna vara en del i ett framgångsrikt professionellt nätverk. I vår studie fördes ett resonemang angående detta och hur en ökad digitalisering eventuellt kan ha bidragit till att den fysiska placeringen inte har samma betydelse idag som när Latour och Woolgars studie publicerades. Vid sammanställning av studiens material har vi kommit fram till att denna hypotes stämmer överens med resultatet. I samtal med studiens informanter framkom det att samarbeten mellan forskargrupper sker på en internationell nivå vilket innebär att deras forskningsprojekt inte är bundna till ett specifikt universitet utan genom andra sammanlänknings. Dessa sammanlänknings inom det större aktörs-nätverket presenteras vidare i Latours et.al artikel där de målat upp en karta över ett nätverk, baserat på keywords, författare, referenser, institutioner och namn på artiklar. För sin artikel har Latour et.al analyserat sitt material med hjälp av ANT och vi har tagit inspiration från detta och analysera vårt material på ett liknande sätt. Vi anser att Latours et.al artikel bekräftar en del av de mönster som vi har funnit inom det professionella nätverket. Våra informanter beskriver hur forskares professionella nätverk är utspridda utanför universitetens gränser och sammanlänkas genom samarbeten och publikationer vilket Latour et.al visar i sin artikel. Till skillnad från Latour et.al kunde vi i vårt resultat identifiera hur forskares professionella nätverk överlappas av det personliga, en aspekt som Latour inte lyfte. För att förklara denna överlappning använde vi oss av ANT och främst begreppen aktörer och aktör-nätverk.

7.2.2 Personliga nätverk

I tidigare forskning presenterar Borell och Johansson (1996) en modell som beskriver hur nätverk präglas mer av informella än formella informationskanaler. Detta håller Lind (2002) med om genom att beskriva hur personligt förtroende tas mer på allvar i samband med ny kunskap och information. Detta stämmer överens med vårt resultat som påvisar att forskare värderar social kompetens och personkemi eftersom de vill bli omtyckta och därigenom utveckla ett starkt personligt nätverk, så detta kan gynna deras forskning. Resultatet visar även på att det personliga nätverket på många vis överlappar med det professionella vilket går i linje med Borell och Johanssons modell. Genom diskursanalysens begrepp subjektsposition kunde vi förklara vilken av den rådande diskursen påverkar aktörerna i störst utsträckning. Detta genom att beskriva hur de antar en roll antingen som personlig eller professionell.

I resultatet presenteras även betydelsen av ett personligt nätverk för att skapa sig en framgångsrik karriär. Resultatet visar på att de personliga relationerna väger tungt vid rekrytering av nya forskare, då forskningsledare i samband med rekrytering av nya doktorander och PostDocs, utöver det formella referenserna även stämde av med sina personliga kontakter. Detta för att säkerställa att personen är en duktig forskare och passar in i gruppen. Resultatet stämmer till viss del överens med Gerald Easters (1996) studie om hur det personliga nätverket utspelade sig Sovjetunionens regionala ledarskapsskikt. Vår studie har inte visat att det personliga nätverket är den främst bidragande faktorn vid rekrytering av högre positioner, men vi kan se tendenser av detta genom HR: samordnarnas beskrivning. De menar att forskningsledare träffar personer i mer informella sammanhang och erbjuder en plats i forskargruppen utan att stämma av med formella referens eller kompetenser. Tar man resonemanget ett steg vidare och jämför med rekryteringen av Macchiarini finns det ytterligare belägg för att Easters forskning stämmer överens med hur forskares personliga nätverk utspelar sig i det större nätverket.

7.2.3 Samarbete och utbyte

Tidigare forskning har visat på att samarbete mellan forskare är centralt och hur ett bra samarbete skapar förutsättningar för att ta sin forskning framåt. Rees et.al beskriver att forskare vid

gemensamma sammanträden knyter personliga kontakter med likasinnade, vilket skapar lösa nätverk. Detta stämmer väl överens med vår studies resultat då informanterna beskriver att de aktivt sökt kontakt med andra forskningsgrupper för att starta samarbeten. Rees et.al beskriver vidare att forskares samarbeten består av två delar, där den första delen är gemensamma publiceringar och möjligheter till citeringar och den andra delen är utbyten av reflektion av individuella arbeten. Till skillnad från tidigare forskning visar vårt resultat på en uppdelning mellan samarbete och utbyte istället för att se samarbete som tvådelat. Utifrån vårt resultat är samarbete och utbyte två nätverk som existerar jämsides och som ibland överlappar varandra. Resultatet visar vidare på att det finns en skillnad i vilka förväntningar forskare har på varandra i ett samarbete och i ett utbyte.

I tidigare forskning beskriver Latour och Woolgar (1979) forskare som "*gift givers*" och framhåller att det finns normer bland forskare som anspelar på en förväntan om att dels bidra med sin kunskap och dels erkänna andra forskares framgångar. Hasselberg (2014) bekräftar detta resonemang men beskriver det istället som ett ömsesidigt beroende mellan forskare, då de är i behov av kommunikation och idéutbyten med andra forskare. Vårt resultat bekräftar både Latours och Hasselbergs resonemang, men istället för att se dem som något som endast påverkar forskarnas samarbete, visar vårt resultat på att de formella förväntningarna i form av kunskapsbidrag och erkännande kopplas till samarbeten och de mer informella idéutbytena kopplas till utbyten. Vidare visar vårt resultat på att samarbeten oftare förekommer med personer i en forskares professionella nätverk och utbyte med personer i det personliga nätverket, vilket tidigare forskningen inte gör någon distinktion mellan. För att förklara samarbeten och utbyten har ANT:s begrepp aktör-nätverk använts som visar på hur aktörer genom sammanlänkningar skapar ett nätverk. Genom begreppet handlingsnät gavs vi sedan möjlighet att förtydliga hur processer inom "nätverket samarbete" och "nätverket utbyte" skiljer dem åt.

7.2.4 Släktskap

Tidigare forskning beskriver att relationen mellan handledare och doktorand är speciell. Hasselberg (2014) menar att det påminner mer om en vänskapsrelation eller en relation inom familjen än en formell yrkesrelation. Tidigare forskning beskriver vidare relationen mellan en doktorand och handledare som en vetenskaplig reproduktion, då det doktoranden lär sig är ett resultat av det som handledaren kan och gör. Studiens resultat går i linje med Hasselberg beskrivning av relationen mellan handledare och doktorand. Informanterna beskriver vid flera tillfällen att det är en speciell relation och dra liknelser med relationen mellan förälder och barn. De beskriver vidare hur en handledare lär sin doktorand allt hen kan och att doktoranden formas efter sin handledare.

Latour et.al målade som tidigare nämnt upp en karta över forskares professionella nätverk och hur aktörerna hänger samman inom det, vi tog avstamp i deras tillvägagångssätt men valde till skillnad från dem att måla upp ett släkträd istället för ett nätverk. Släkträd inom akademien är dock inget nytt, utan i vår utformning av släkträdet har inspiration hämtats från Nils Åke Hillarps släkträd som återfinns i studiens ”setting”. Vi valde att måla upp ett släkträd då informanternas beskrivningar av relationen mellan handledare och doktorand påminner om relationen mellan förälder och barn. Denna liknelse bekräftades även av Hasselbergs ovan nämnda resonemang och vi valde därmed att tolka relationen som ett akademiskt släktskap. Resultatet visade vidare på att släkträdet utifrån ANT kan ses som ett aktör-nätverk, som vi valde att benämna som “nätverket släktskap”. Till skillnad från tidigare nämnda nätverk valde vi att komplettera begreppet handlingsnätet med diskursanalysens begrepp subjektsposition. Detta för att på ett bredare sätt förklara varför aktörerna förhåller sig till varandra som en “förälder” eller ett “barn” till den andre. Genom diskursanalysens begrepp subjektspositioner gavs vi möjlighet att förklara varför relationen mellan doktorand och handledare är annorlunda än den forskare har till andra kollegor.

7.2.5 Är nätverk flytande eller fasta?

Genom att tolka studiens resultat utefter ANT har vi kunnat påvisa att forskares nätverk är flytande. Då forskare ständigt arbetar för att knyta nya kontakter och delta i nya

forskningsprojekt blir deras professionella och personliga nätverk flytande eftersom kontakter skapas, förstärks eller förminskas inom nätverket. Detta stämmer därmed överens med ANT:s sätt att beskriva aktörernas påverkan och betydelse inom det större nätverket och även att aktörerna själva förändras. Detta bekräftar teoriernas sätt att beskriva nätverket som kontingent. Borell och Johansson (1996) presenterar i sin forskning att personer inom samma kategori blir påverkade av varandra trots att de varken har en personlig eller geografisk koppling. Borell och Johanssons forskning bekräftar även den ANT:s syn på nätverk som kontingent. Relaterat till vårt resultat visar Borell och Johansson forskning att forskares professionella nätverk, utan att ha ett pågående samarbete eller personlig kontakt kan påverkas av andra aktörer som exempelvis nya forskningsmetoder, teknik eller andra upptäckter.

Nätverkets kontingens har även förklarats av Martin Lind (2002) som beskriver rörelsen mellan nätverk och organisationer. Vi anser att det som skiljer vår studies resultat och Linds forskning är att vi, utefter ANT väljer att se att organisationen dvs. universitet har en mer sekundär relation till nätverket då universitetet snarare agerar som en aktör i det större nätverket. Tidigare forskning går alltså i linje med ANT i beskrivningen av nätverk som kontingent, men i vårt resultat har vi funnit en mer bestående del i form av "nätverket släktskap". Resultatet går alltså här emot både tidigare forskning och ANT:s syn på att nätverk är flytande. För att förklara "nätverket släktskap" använde vi oss av diskursanalysens begrepp subjektspositioner, då det i kombination med ANT gjorde det möjligt att förklara det mer bestående släktskapet. Intressant i sammanhanget är att diskursanalysen är en teori som likt ANT inte beskriver något som fast och bestående. Men att de i vårt resultat passade väl in i att med hjälp av diskursanalysen beskriva det som var just bestående. Detta anser vi visar på hur teorierna kompletterar varandra väl eftersom det gav oss ett bredare analysverktyg.

7.3 Resultatet i relation till metod

För att få en förståelse för forskares nätverk och därigenom besvara studiens frågeställningar har vi framförallt förhållit oss till forskare på KI:s egna beskrivningar. Forskarnas beskrivningar har

därefter kodats, jämförts och sammanställts i studiens resultat. Vi anser att vi genom vår metod har haft goda möjligheter att få en förståelse för forskares verklighet genom att under två veckor arbeta bredvid gruppen. Vi vill även betona att vår studie på ett liknande sätt som Latour och Wooglar (1979) genom etnografiska studier utvecklat en förståelse för delar av de normer och institutioner som finns knutna till forskning. Vidare anser vi att stora del av vårt material har många likheter med Hasselblads (2014) intervjustudie. Detta bekräftar således att forskningsvärlden går att tolka på ett liknande sätt oavsett vilken metod som används vilket då även stärker studiens reliabilitet något.

7.4 Förslag för vidare forskning

Denna studie har resulterat i slutsatsen att det bland forskares vanligtvis rörliga nätverk finns ett mer bestående nätverk av familjär karaktär. Detta mer familjära nätverk har väckt ett intresse för tre olika områden som vi anser kan vara intressanta att studera vidare.

Det första området som vi anser intressant att studera vidare är vad “nätverket släktskap” är och vilka discipliner som kan identifieras inom nätverket. Genom att studera nätverket närmare, men samtidigt i relation till de andra nätverken, har vi uppmärksammat en del discipliner som går att härleda till nätverket. Det kan därmed vara av intresse att studera dessa vidare för att se hur forskare i sitt agerande förhåller sig till dessa discipliner och vad som händer om en forskare *inte* följer dem.

För det andra finns det en organisatorisk dimension som skulle kunna studeras vidare gällande nätverksstrukturer. Om en organisation, likt Karolinska institutet, har en personal som förflyttar sig till andra organisationer efter en kort tid, dvs. aktörerna är i ständig rörelse, vad är det då som gör KI till en organisation? Kan det vara så att KI i detta fall mer skulle kunna likställas med ett stort nätverk där forskare möts, utvecklas och knyter kontakter, för att sen göra samma sak i nästa organisation? Och kan “nätverket släktskap” i ett sådant fall skapa en tillhörighet som går förlorad genom organisationens minskade betydelse?

Ett tredje spår att undersöka vidare är vilket av de fem identifierade nätverken i denna studie, som är det starkaste. Alltså vilket av nätverken har störst makt och påverkan på en aktör som är del av flera nätverk samtidigt. Under processens gång har vi fått en förståelse för att det personliga nätverket väger tungt för att göra en snabb forskningskarriär. Kan det vara så att det personliga nätverket står över det professionella nätverket och den formella kompetensen?

8. Källförteckning

Aspers, P, 1970. (2011). *Etnografiska metoder: Att förstå och förklara samtiden* (2., [uppdaterade och utökade] uppl. ed.). Malmö: Liber.

Atkinson. P & Hammersley. M. (2007) *Ethnography: Principles in Practice*. Milton Park, Abingdon, Oxon: Routledge.

Bexell, G & Hilliges, M & Lindfors, L (2009). ”Att styra KI - organisation och kultur”. Karolinska institutet.

Borell, K., 1950, & Johansson, R., 1955. (1996). *Samhället som nätverk: Om nätverksanalys och samhällsteori*. Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A., & Nilsson, B., 1943. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder* (2., [rev.] uppl. ed.). Malmö: Liber.

Börjesson, M., 1962, & Palmblad, E., 1957. (2007). *Diskursanalys i praktiken* (1. uppl. ed.). Malmö: Liber.

Easter, G (1996) ”Personal Networks and Postrevolutionary State Building Soviet Russia Reexamined”. *World Politics* 48, 551-578

Castells, M., 1942. (2001). *Informationsåldern: Ekonomi, samhälle och kultur. bd 1, nätverkssamhällets framväxt* (2., rev. och utvidgade uppl. ed.). Göteborg: Daidalos.

Callon, M & Latour, B (1993), ”Don't Throw the Baby Out with the Bath School! A Reply to Collins and Yearly”, i Pickering, Andrew (red.), *Science as practice and Culture*, Chicago: The University of Chicago Press.

Czarniawska, B., 1948. (2015). *En teori om organisering* (2. uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur.

Experimentet (2016) [Dokumentär]. Regi Bosse Lindqvist. SVT Play, Stockholm SVT.

Foucault, M., 1926-1984, & Bjurström, C. G., 1919-2001. (1972). *Vetandets arkeologi* (1. uppl. ed.). Solna; Staffanstorps; Cavefors.

Huldt, I & Normark, D, & Norrving B (2012), *Från läkarskola till medicinskt universitet*, university press

Hultman, M (2005), ”Att (be)skriva verkligheten – ett försök att skissera möjligheterna att kombinera diskursteori med aktör-nätverksteori”, i Axelsson, Bodil & Fornäs, Johan (red.), *Kulturstudier i Sverige Nationell forskarkonferens 13–15 juni, 2005*, Norrköping: Linköpings universitet, Elektronisk press

Hasselberg, Y (2007): *Industrisamhällets förkunnare: Eli Hecksher, Arthur Montgomery, Bertil Boethius och svensk ekonomisk historia 1920-1950*. Möklinta: Gidlunds Förlag

Hasselberg, Y & Pettersson, T (2006, red) *”Bäste Broder!” Nätverk, entreprenörskap och innovation i svenskt näringsliv*. Hedemora: Gidlunds förlag.

Knorr-Certina, K (1992) *The Couch, the Cathedral and the Lab: On the Relationship between Experiment and Laboratory Science*. University of Chicago.

Latour, B. (1998). Förbindelsens makt. I B. Latour (Red.), *Artefaktens återkomst* (s. 41-58). Göteborg: Nerenius & Santéus förlag.

Latour, B. (1998). ”Pedofilen i Boa Vista”. I B. Latour (Red.), *Artefaktens återkomst* (s. 213-268). Göteborg: Nerenius & Santéus förlag.

Latour, B., 1947, & Woolgar, S. (1986). *Laboratory life: The construction of scientific facts* (Ny utg. ed.). Princeton, N.J: Princeton Univ. Press.

Latour, B., Jensen, P., Venturini, T., Grauwin, S., & Boullier, D. (2012). ‘The whole is always smaller than its parts’ – a digital test of gabriel tardes' monads. *The British Journal of Sociology*, 63(4), 590-615. doi:10.1111/j.1468-4446.2012.01428.x

Law, J. (2008) *Actor-network theory and material semiotics*. I B. S. Turner (Red.), *The New Blackwell Companion to Social Theory*, 3rd Edition (s. 141-158) Oxford: Blackwell.

Law, John., 1946. (2004). *After method: Mess in social science research* (1.th ed.). New York;London;: Routledge.

Lind, M. (2002). *Det svårgripbara nätverket: En sociologisk studie av företagare i nätverk*

Merton, R (1938): *Science, Technology and society in 17th- Century England*. New York: Harper and row

Norrving, B & Normark, D (2011). *Meddelande från direktionen, KI kultur och vittnesseminierieserie nr:1*

Norrving, B & Normark, D (2011), *Att bygga forskning, Ki kultur och vittnesseminarium serie nr: 4*

Peltonen & Tikkanen (2005) s. 276 ”Productive power, organized markets and actor-network theory” i Czarniawska, B. & Hernes, T. (red.) (2005). *Actor-network theory and organizing*. (1. uppl.) Malmö: Liber.

Pyyhtinen, O., & Tamminen, S. (2011). We have never been only human: Foucault and latour on the question of the anthropos. *Anthropological Theory*, 11(2), 135-152. doi: 10.1177/1463499611407398

Pink, S., & Morgan, J. (2013). *Short-term ethnography: Intense routes to knowing: Short-term ethnography*. *Symbolic Interaction*, 36(3), 351-361. doi:10.1002/symb.66

Rees, Tobias, insitigator (2007) “*Concept Work and Collaboration in the Anthropology of the Contemporary*,” ARC Exchange, No. 1, July, 2007

Repstad, P & Nilsson, B., 1943. (2007). *Närhet och distans: Kvalitativa metoder i samhällsvetenskap* (4., [rev.] uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur.

Sayes, E. (2014). *Actor–Network theory and methodology: Just what does it mean to say that nonhumans have agency?* *Social Studies of Science*, 44 (1), 134-149.

Trost, J., 1935. (2010). *Kvalitativa intervjuer* (4., [omarb.] uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur.

Wetherell, M., Taylor, S., & Yates, S. J. (2001). *Discourse as data: A guide for analysis*. London: Sage, in association with the Open University.

Winther Jørgensen, M., 1966, Phillips, L., & Torhell, S., 1940. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

8.1 Hemsidor

<http://ki.se/om-ki/karolinska-institutet-i-korthet>, hämtad, 2017-04-01

<https://internwebben.ki.se/sv/forskningsfinansiering>, hämtad- 2017-03-31

<http://ki.se/om-ki/biomedicum-framtidens-laboratorium>, hämtad 2017-04-15

<http://ki.se/forskning/jag-soker-en-biologisk-forklaring>, hämtad 2017-05-01

<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>, hämtad 2017-05-14

http://ki.se/sites/default/files/karolinska_institutet_och_macchiariniarendet_en_extern_granskingrev.pdf, hämtad 2017-04-03
<http://www.dn.se/nyheter/sverige/granskningen-av-karolinska-institutet-skrammande-lasning/>,
hämtad: 2017-05-17

Bilagor

1. Missivbrev

Hej!

Vi heter Karin Börjesson och Ina Andrén och studerar till personalvetare vid Uppsala universitet. Vi läser för tillfället vår sista termin och håller på att skriva vår kandidatuppsats i sociologi med inriktning organisation och arbetsliv.

Vi deltar i ett dokumentationsprojekt av Karolinska Institutets prekliniska forskningsmiljöer och kommer följa denna forskningsgrupp i två veckor. Vi kommer framförallt att titta på samarbete och arbetsfördelning och syftet är att undersöka hur grupper arbetar tillsammans i en större organisation.

Ditt deltagande är frivilligt och du har rätt att avbryta din medverkan utan förklaring. Vi kommer föra fältanteckningar för analys och kommer att nogsamt presentera vårt material så att ingen individ pekas ut eller namnges i studien.

Har du några funderingar är du mer än välkommen att ta kontakt med oss när vi befinner oss på plats, annars nås vi även på våra mailadresser, xxxx.xxxxx@xx.se eller xxxx.xxxxx@xx.se

Med vänlig hälsning,

Karin och Ina

Handledare (och ansvarig för dokumentationsprojektet)

Daniel Normark, fil dr teknik- & vetenskapsociologi

XX-XXX XXXXX

Daniel.Normark@ki.se

2. Nils-Åke Hillarsp släktträd

<https://neurotree.org/beta/tree.php?pid=13314&pnodecount=2&cnodecount=2&fontsize=1>

3. Deklarering

Deklarering:

Följande deklarerung fylls i er som skriver uppsats tillsammans och syftar till att gemensamt klargöra den arbetsfördelning som gällt under ert arbete. Ange nedan för var och en av uppsatsens delar den procentuella arbetsfördelningen i färdigställandet av er uppsats. Deklareringen placeras sedan som bilaga i uppsatsen.

Inledande formalia (försättsblad, sammanfattning, innehållsförteckning)

Författare 1: 50 % Författare 2: 50 %

Tidigare forskning

Författare 1: 60 % Författare 2: 40 %

Teorikapitel

Författare 1: 50 % Författare 2: 50 %

Metodkapitel

Författare 1: 40 % Författare 2: 60 %

Resultatkapitel: Datainsamling (kontakter med informanter, datainsamling, transkribering)

Författare 1: 50 % Författare 2: 50 %

Resultatkapitel: Bearbetning av data och presentation av resultat

Författare 1: 60 % Författare 2: 50 %

Diskussionskapitel

Författare 1: 50 % Författare 2: 50 %